

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

***МЕТОДИЧНИЙ ПОРАДНИК
СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ
ВНУТРІШНЬОУЧИЛИЩНОГО КОНТРОЛЮ***

*Методичні рекомендації
на допомогу заступникам директора,
методисту, старшому майстру*

Дніпропетровськ

Гришаєва О.В. Система планування та здійснення внутрішньо училищного контролю. Методичний poradnik. м. Дніпропетровськ, НМЦПТО, 2013, с. 92

Укладач : Гришаєва О.В., методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Методичний посібник розкриває особливості системи планування та здійснення внутрішньо училищного контролю. Подано теоретичний та практичний аспект з реалізації основних функцій контролю. Посібник охоплює майже весь спектр контролюючої діяльності адміністрації навчального закладу за виконанням нормативних документів, навчальних програм, якістю навчальних досягнень учнів, станом викладання, моніторингу методичної роботи, організації позакласної виховної роботи.

Посібник призначений для використання в практичній роботі керівників професійно-технічних навчальних закладів.

Розділ 1. Теоретичний аспект

1. Алгоритм підготовки і здійснення внутрішньо училищного контролю

Управління як предмет пізнання відоме з давніх часів. Китайський мудрець Конфуцій, коли прибував у будь-яке царство, обов'язково дізнавався, як воно управляється та постійно доводив необхідність «мудрих правителів»: «Спочатку народ необхідно зробити багатим, а потім виховувати». Також ретельно досліджували проблему управління і давньогрецькі філософи, які дали поштовх для роздуму філософам усіх наступних століть. Так, Демокріт висував вимоги до правителя «Будь не надто солодким, щоб тебе не проковтнули. І не надто гірким, щоб тебе не виплюнули». Поступово у філософії закріплюються два поняття «правління» і «управління». Перше – це керівництво, а друге – технологічний процес.

Управління – це процес планування, організації, мотивації, контролю діяльності, необхідний для того, щоб сформулювати цілі педагогічного колективу та досягти їх.

Контрольно-аналітична діяльність – це система спостереження і відповідності процесу функціонування об'єктів прийнятим управлінським рішенням різних рівнів управління ПТО (державним, регіональним, локальним) – законам, планам, нормам, стандартам, правилам, наказам; виявлення результатів впливу суб'єкта управління на об'єкт – освітню систему.

Контрольно-аналітична діяльність забезпечує успішне досягнення поставленої мети. Процес контролю складається з установлення стандартів, виміру фактично досягнутих успіхів і проведення корекції у випадку, якщо отримані результати істотно відрізняються від установлених стандартів.

Функція контролю дає можливість вчасно виявити проблеми і запобігти розвитку негативних тенденцій.

Контроль є основним елементом керівництва. Отже, сучасна педагогічна наука орієнтується на створення у кожному професійно-технічному навчальному закладі (ПТНЗ) чіткої системи контролю за навчально-виробничим процесом, яка базується на основоположних засадах:

- Узгодження управління закладами освіти із загальною концепцією розбудови національної освіти;
- Чітке визначення стратегічної мети розвитку навчального закладу, тактичних завдань, проміжних та кінцевих результатів;
- Розробка програм контрольно-аналітичної діяльності ПТНЗ з точним визначенням критеріїв якості та ефективності управління;
- Використання самоаналізу, самодіагностики та відповідного педагогічного інструментарію у практиці внутрішньо училищного контролю.

Складовою частиною цільового контролю є експертиза управління освітнім процесом у ПТНЗ, яка спрямована на підвищення його ефективності, координацію діяльності педагогічних кадрів за єдиною метою, наданням їм адресної допомоги.

Якісно та ефективно контролью-аналітична діяльність керівників ПТНЗ дозволить реалізувати системний підхід до процесу контролю як функції управління і забезпечити умови високої фахової та педагогічної майстерності педагога, його методичної, етичної, технічної підготовки, а також впливу на становлення особистості учня ПТНЗ.

На практиці ефективно використовуються різноманітні форми і види контролю, які класифікують за змістом, метою, об'єктом, періодичністю, суб'єктом.

Їх об'єднує **АЛГОРИТМ** підготовки і здійснення контролю (додаток 1 – схема алгоритму), який здійснюється за такими етапами:

1 Визначення мети контролю (вивчення рівня підготовки викладачів, майстрів виробничого навчання та їх діяльності, перевірка знань, умінь та навичок учнів; перевірка виконання методичних рекомендацій щодо реалізації єдиних вимог до усної і писемної мови учнів тощо).

2 Підготовка до контролю (вивчення відповідних розділів програми; перегляд підручників, методичних посібників, інструктивних положень, журналів теоретичного та виробничого навчання тощо; складання плану контролю; визначення осіб, які беруть участь у контролі).

3 Здійснення контролю (відвідування уроків теоретичного та виробничого навчання, поза навчальних заходів; перегляд журналів, учнівських зошитів, письмових робіт учнів; співбесіда з викладачами, майстрами виробничого навчання, учнями, батьками).

4 Узагальнення матеріалу, формування висновків і пропозицій, співбесіда, аналіз і розбір даних, одержаних у процесі контролю.

5 Визначення термінів для ліквідації наслідків, впровадження кращого досвіду, повторний контроль за виконанням пропозицій. Напрацювання пропозицій з удосконалення роботи.

Процес внутрішньо училищного контролю включає в себе і поодинокі перевірки та спостереження. Мета внутрішньо училищного контролю диференціюється та конкретизується в його завданнях.

Серед них найбільш важливими є:

- Перевірка якості теоретичного і виробничого навчання учнів, виявлення рівня їх знань, умінь та навичок;
- Вплив на навчально-виховний процес шляхом надання допомоги викладачам і майстрам виробничого навчання з метою підвищення його ефективності;
- виявлення кращого педагогічного досвіду роботи,
- узагальнення та впровадження його у педагогічному колективі.

Добре продумане планування навчального закладу є найважливішою умовою якісного та ефективного управління, раціональної організації роботи й цілеспрямованої діяльності педагогічного колективу навчального закладу. Провідні менеджери вважають, що для процесу ефективного управління характерною є наявність управлінського циклу (періодичного повторення всіх основних управлінських функцій). Управлінська циклограма дозволяє проаналізувати – на що був витрачений час і який був результат, але найкращим чином циклограма допомагає в ефективній діяльності адміністрації навчального закладу.

Внутрішньоучилищний контроль передбачає всебічне вивчення й аналіз навчально-виховного процесу в навчальному закладі з метою координування всієї роботи відповідно до поставлених завдань, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів, запобігання можливим помилкам, координацію зусиль відповідно до визначених завдань. Це складний і багатогранний процес і він, як будь-яке ціле, відповідає певним закономірним упорядкуванням, організацією взаємопов'язаних частин, кожна з яких виконує певні функції.

Основні вимоги до внутрішньоучилищного контролю:

- 1 Цілеспрямованість (точний вибір мети спрямованості на вирішення основних завдань навчального закладу).
- 2 Систематичність (планомірне та послідовне вивчення стану навчально-виробничого процесу, продумана система перевірки виконання рішень, прийнятих за результатами контролю).
- 3 Дієвість та ефективність контролю, своєчасне реагування на критику.
- 4 Принциповість та об'єктивність в оцінці діяльності викладача, майстра виробничого навчання на основі вибору найдоцільніших для такого проміжку часу його видів; визначення оптимальних термінів організації перевірок; виявлення реальної картини і точна оцінка стану питання, що вивчається.
- 5 Диференційований підхід.
- 6 Наукова обґрунтованість, повнота і конкретність висновків, рекомендацій і пропозицій.
- 7 Дійсність, ефективність (перевіряється якість проведення навчально-виховної роботи і підвищення рівня якості знань учнів).
- 8 Гласність, для здійснення якої проводяться збори, педагогічні ради, наради, видаються накази тощо.
- 9 Виховна значимість.

Основними предметами внутрішньоучилищного контролю в ПТНЗ можуть бути:

- контроль за здійсненням обов'язкового рівня освіти;
- контроль за станом викладання та рівнем знань, умінь і навичок учнів;
- контроль за станом виховної роботи та рівнем вихованості учнів;

- контроль за підвищенням науково-теоретичного та методичного рівня педагогів;
- контроль за веденням ділової документації;
- контроль за виконанням державних законодавчих актів, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, інспекторських перевірок, програм та навчальних планів, рішень педагогічної ради та наказів по ПТНЗ;
- контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм, техніки безпеки і охорони праці, пожежної безпеки, за роботою щодо попередження травматизму;
- контроль за станом навчально-матеріальної та фінансово-господарської діяльності.

Цільовими об'єктами контролю є:

- перебіг певних процесів у закладі освіти;
- результати перебігу певних процесів у закладі освіти;
- діяльність окремих суб'єктів: форми, методи, технології, зміст;
- результати діяльності окремих суб'єкт

2. Зміст, форми і методи внутрішньоучилищного контролю

1. За ознакою виконання (форми контролю):

Форми контролю	Пояснення
Колективний контроль	До контролю залучаються всі ступені управління та адміністрація, керівники методичних комісій, досвідчені педагогічні працівники, учні, батьки
Взаємоконтроль	До контролю залучаються керівники МК, досвідчені медпрацівники, класні керівники через наставництво, взіємовідвідування уроків, виховних заходів тощо.
Самоконтроль	Надається можливість найбільш досвідченим педагогам, класним керівникам з обов'язковою періодичною звітністю за задалегідь розробленою схемою, алгоритмом і т.ін.
Адміністративний плановий контроль	Здійснюється директором, його заступниками, керівниками МК відповідно до плану внутрішньо училищного контролю.
Адміністративний регулюючий контроль (позаплановий)	Здійснюється директором, його заступниками з появою непередбачуваних проблем

2. За характером об'єктів контролю:

Види контролю	Об'єкти контролю
Групо-узагальнюючий	передбачає довготривале вивчення стану навчально-виховної роботи в одній групі. Перевіряючий відвідує всі уроки у цій групі впродовж 2-3 днів. Вивченню та перевірці підлягають викладання всіх навчальних предметів, якість навчальних досягнень учнів, їх ставлення до навчання на різних уроках, реалізація принципів особистісно-орієнтованого навчання, характер стосунків між учнями і викладачами. Перевіряється також і навчальна документація (журнали, зошити). Результати перевірки можуть узагальнюватися у наказі по училищу.
Предметно-узагальнюючий	Стан викладання окремих предметів у всіх або в частині груп
Фронтально-оглядовий контроль	планується на вересень та квітень кожного навчального року. Характерна одноразовість відвідування з метою загального ознайомлення з роботою педагогічного колективу в цілому і кожного викладача окремо. Результати відвідування обговорюються здебільшого на нараді при директорові, розробляються конкретні заходи індивідуальної допомоги. Повторне відвідування уроків цих же викладачів у квітні дає можливість зробити висновки про результативність цього виду контролю.

<p>Тематичний контроль</p>	<p>застосовується для вивчення системи роботи викладача в межах однієї великої теми навчальної програми чи педагогічної проблеми, яка має велике значення для вдосконалення навчально-виховного процесу. Для його здійснення формується група викладачів, які протягом 8-10 днів безпосередньо здійснюють перевірку за підготовленою пам'яткою. Результат узагальнюється заступник директора з навчальної роботи, заслуховується на одній із нарад, розробляється програма реалізації висловлених пропозицій. У разі необхідності видається наказ по училищу. Але в усіх випадках необхідно накреслити конкретні заходи щодо усунення недоліків, виявлених у процесі перевірки, взяти під контроль їх виконання.</p>
<p>Випереджувальний контроль</p>	<p>спрямований на запобігання можливим помилкам викладача. Особливо ефективний при роботі з молодими педагогами.</p> <p>Варто допомагати викладачеві у моделюванні уроку, тобто забезпечувати так звану конструктивну діяльність.</p> <p>Здійснюється за такими напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – допомога викладачеві у поглибленні наукових та методичних знань (самоосвіта, курсова підготовка); – вжиття заходів щодо раціоналізації умов праці викладача; – розширення форм громадського й адміністративного впливу.
<p>Персональний контроль</p>	<p>передбачає довготривале вивчення роботи викладача для виявлення методичного рівня педагога цілком або будь-якої сторони його діяльності, для виявлення рівня продуктивності викладацької діяльності і надання допомоги педпрацівнику впродовж певного проміжку часу; здійснюється, зокрема, під час проведення чергової атестації.</p>
<p>Порівняльний контроль</p>	<p>має на меті одночасну перевірку якості викладання в декількох викладачів, які працюють у різних групах і викладають один і той же предмет. Використовується для виявлення кращого педагогічного досвіду окремих викладачів.</p>
<p>Проблемно-узагальнюючий контроль</p>	<p>здійснюється шляхом вивчення планів, методичних розробок, безпосереднього спостереження за впровадженням у навчально-виховний процес окремих положень даної проблеми та їх результативності, що проявляється в якості навчальних досягнень, рівні вихованості, розвитку учнів для виявлення рівня</p>

	впровадження в практику психолого-педагогічної проблеми, над розв'язанням якої працює педагогічний колектив училища.
Оглядовий	Стан училищної документації. Стан трудової дисципліни працівників. Забезпеченість обладнанням, інструментами та іншими засобами навчання

3. За використанням методів:

Методи контролю	Пояснення
Спостереження	Відвідування уроків, позаурочних заходів з наступним аналізом
Вивчення документації	Робота з класними журналами, планами уроків, особовими справами учнів, журналами з техніки безпеки
Опитування	
-усне	Довільна бесіда або співбесіда за спеціально підготовленою програмою
-письмове:	
Контрольна робота (зріз)	перевіряється рівень знань, умінь і навичок учнів
Анкетування (відкрите)	Не обмежуються варіанти відповідей на запрограмовані питання
Анкетування (закрите)	Варіанти обмежені
Тестування	Метод психологічної діагностики вимірювання індивідуальних особливостей
Оперативний аналіз	Аналіз щойно проведеного уроку, заходу з його організаторами, учасниками.
Ретроспективний аналіз	Оцінка діяльності ПТНЗ випускниками минулих років, викладачами ВНЗ на основі ЗНО, вступних екзаменів тощо.
Хронометрування	Вивчення режиму роботи навчального закладу, раціонального використання часу в процесі уроку, виховного заходу,б з'ясування причин перевантаження медпрацівників та учнів, визначення обсягу домашніх завдань.

4. За ознакою логічної послідовності (види контролю):

- Поточний контроль;
- Попереджуваний (попередній);
- Проміжний;
- Підсумковий;
- Перспективний.

5. За періодичністю проведення (види контролю):

- Епізодичний (у визначений місяць навчального року);
- Періодичний (щоденний, щотижневий, щомісячний тощо)

3. Планування внутрішньоучилищного контролю

Питання контролю навчально-виховного процесу включені до плану роботи навчального закладу на новий навчальний рік - як один з його розділів. При цьому враховуються підсумки навчально-виховної роботи в навчальному закладі за минулий рік, рішення педагогічних рад, пропозиції методичних комісій тощо. На основі річного плану складаються графіки контролю на півріччя (Додаток №2 – Орієнтовний розділу №7 річного плану роботи навчального закладу).

Здійснюючи внутрішньоучилищний контроль за організацією навчально-виховного процесу в ПТНЗ слід враховувати циклограму систематичного контролю, яка включає такі основні питання:

- 1 Виконання основних нормативних і директивних документів про освіту.
- 2 Дотримання статуту навчального закладу.
- 3 Дотримання правил внутрішнього розпорядку.
- 4 Виконання річного плану роботи училища.
- 5 Діяльність органів управління (загальні збори колективу, піклувальна рада, стипендіальна комісія тощо).
- 6 Діяльність органів учнівського самоврядування.
- 7 Робота з батьками.
- 8 Дотримання Положення про організацію охорони праці та Правил розслідування нещасних випадків у ПТНЗ.
- 9 Стан санітарно-гігієнічного режиму навчального закладу.
- 10 Створення умов для здорового психологічного клімату в колективі.
- 11 Зміцнення та збереження матеріально-технічної бази навчальних майстерень та училища в цілому.
- 12 Стан ведення навчально-методичної та облікової документації.
- 13 Інформаційне забезпечення.
- 14 Стан викладання загальноосвітніх, спеціальних предметів, проведення уроків виробничого навчання, виробничої практики; рівень навчальних досягнень, вихованості, розвитку учнів.
- 15 Організація індивідуальної роботи з учнями, зокрема з тими, які потребують особливої уваги.
- 16 відвідування навчальних занять учнями.
- 17 Стан роботи з профілактики правопорушень, злочинності та бездоглядності.

19 Підвищення фахової та методичної майстерності викладачів та майстрів виробничого навчання, зокрема, молодих педагогів.

20 Курсова підготовка, атестація, стажування педагогів.

21 Робота з опіки та піклування.

22 Поповнення бібліотеки навчального закладу підручниками, навчально-методичною та художньою літературою.

23 Впровадження педагогічних інновацій.

Основні форми внутрішньоучилищного контролю, які можуть застосовуватися:

- відвідування та аналіз уроків теоретичного і виробничого навчання, виробничої практики, поза навчальних виховних заходів;
- аналіз виконання навчальних планів і програм;
- спостереження за роботою майстрів виробничого навчання, викладачів, класних керівників, вихователів, інших педагогічних працівників;
- співбесіда з педагогічними працівниками з різних питань їх діяльності;
- безпосередня перевірка якості знань, умінь та навичок учнів шляхом усного опитування, виконання учнями робіт за завданнями перевіряючої особи, проведення фронтальних контрольних і перевірочних робіт;
- періодична перевірка зошитів, конспектів, контрольних робіт, перевірка змісту та обсягу домашніх завдань учнів;
- аналіз плануючої та облікової документації, звітів педагогічних працівників, статистичних даних тощо.

Об'єкти внутрішньоучилищного контролю в ПТНЗ

1 Навчально-виховний процес:

- контроль за виконанням навчальних програм;
- контроль за станом викладання навчальних предметів;
- контроль рівня навчальних досягнень учнів;
- контроль за станом виробничої діяльності майстрів виробничого навчання;
- організація виробничого навчання та виробничої практики;
- організація роботи з обдарованою молоддю;
- рівень поза навчальної роботи;
- якість роботи класних керівників, майстрів виробничого навчання;
- контроль стану здоров'я і фізичної підготовки учнів;
- якість профілактичної роботи з педагогічно занедбаними дітьми
- Оцінювання навчальних досягнень учнів
- Контрольні зрізи знань учнів
- Стан учнівських зошитів
- Результативність поетапної атестації (ККЗ)
- Організація та проведення кваліфікаційних пробних робіт

- Стан організації перед випускної виробничої практики
- Підготовка дипломних робіт
- Ведення щоденників виробничої практики
- Підготовка та проведення ДПА, ДКА
- Працевлаштування випускників
- Викладання навчальних предметів (цикли)
- Стан робочих місць в майстернях, лабораторіях. Відповідно до вимог охорони праці
- Готовність до навчального року кабінетів, майстерень, лабораторій, гуртожитку
- Якісний склад учнів нового контингенту
- Стан навчально-плануючої документації
- Робота з обдарованою молоддю
- Система роботи з учнями з низьким рівнем успішності
- Організація та проведення предметних тижнів, тижнів професій
- Конкурси фахової майстерності
- Робота предметних гуртків, гуртків технічної творчості
- Профорієнтаційна робота
- Використання міжпредметних зв'язків
- Професійна спрямованість на уроках загальноосвітніх предметів
- Оздоровлення учнів
- Робота з профілактики підліткової злочинності та правопорушень

2 Робота з педагогічними кадрами:

- контроль за виконанням рішень і нормативних документів керівних органів;
- контроль за виконанням рішень педагогічних і методичних рад;
- контроль за роботою методичних комісій, інших колективних форм методичної роботи;
- контроль за підвищенням професійної кваліфікації викладачів, стажуванням майстрів виробничого навчання;
- контроль за впровадженням педагогічних інновацій в навчально-виховний процес;
- організація науково-дослідницької роботи.
- Стан паспортів комплексно-методичного забезпечення
- Готовність до навчального року кабінетів, майстерень, лабораторій, гуртожитку
- Робота методичних комісій
- Результативність курсової підготовки та стажування
- Вивчення роботи молодих педагогів
- Вивчення системи роботи медпрацівників, які атестуються

- Самоосвіта педагогічних працівників
- Робота над індивідуальною методичною проблемою
- Використання на уроках наочності, ТЗН, комп'ютерних програм
- Робота з профілактики підліткової злочинності та правопорушень
- Робота з батьками

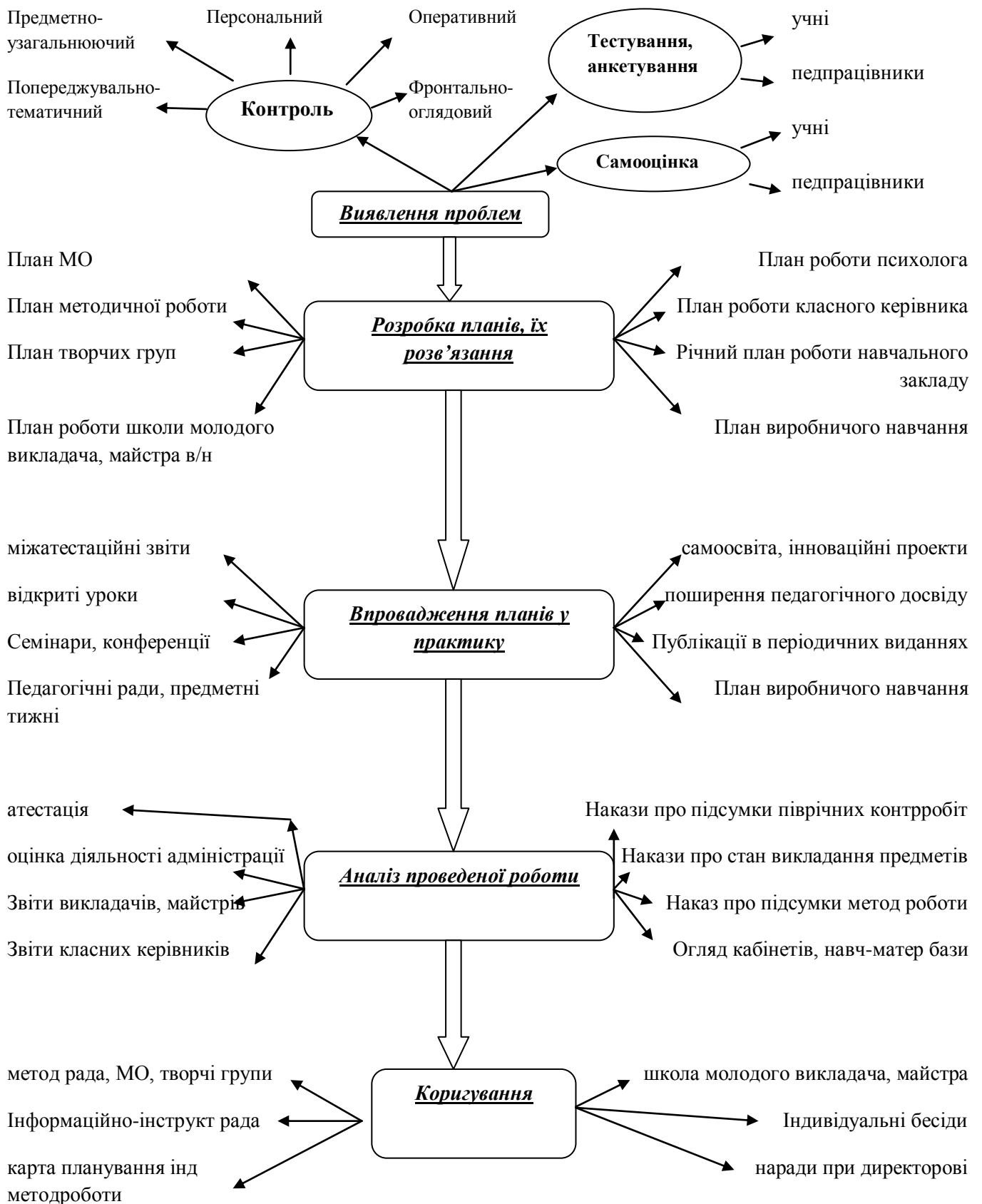
3 Психологічний стан колективу:

- ступінь психологічного комфорту (дискомфорту) педагогів, учнів;
- психологічна підготовка колективу до вирішення якої-небудь проблеми,
- введення нової програми, певної нової структури тощо.

4 Умови організації навчально-виховного процесу:

- контроль за веденням навчальної документації;
- дотримання правил охорони праці, санітарно-гігієнічний стан навчального закладу;
- контроль за раціональним використанням наочним посібників, ТЗН, комп'ютерної техніки, інших засобів навчання;
- контроль за роботою навчальних кабінетів, майстерень;
- забезпеченість навчальною і методичною літературою;
- контроль за станом спільної роботи ліцею і громадськості.
- Ведення журналів
- Забезпечення учнів підручниками (кабінети)
- Впровадження інноваційних виробничих технологій
- Інтерактивні методи навчання, їх вплив на результати навчальних досягнень учнів

Модель організації контрольно-аналітичної діяльності

Важливе місце у системі контролю за станом навчально-виховної роботи посідає контроль за викладанням курсів основ наук, результативності підготовки кваліфікованих робітників у світлі вимог ДС ПТО.

У процесі річного (місячного) планування адміністрація ПТНЗ складає план – графік внутрішньоучилищного контролю за станом викладання курсів основ наук, рівнем навчальних досягнень учнів з професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки, графік відвідування уроків, графік контролю за навчально-виробничим процесом. (Додаток №3. Приклади графіків)

Щомісяця аналізується виконання навчальних планів і програм, про що робляться записи в кінці журналів теоретичного і виробничого навчання. Результати контролю розглядаються на засіданнях методичних комісій інструктивно-методичних нарадах. Для полегшення здійснення такого контролю після завершення кожного семестру заповнюється таблиця виконання навчальних планів і програм. (Додаток №4)

Щомісяця контролюється ведення журналів теоретичного і виробничого навчання, а відтак двічі на семестр видається відповідний наказ . Недоліки ведення журналів аналізуються на інструктивно-методичних нарадах. (Додаток №5)

Найбільшу увагу необхідно приділяти контролю за рівнем знань, умінь та навичок учнів його умовно можна поділити на такі етапи:

Перший етап. Здійснюється під час вступу абітурієнта до навчального закладу на підставі аналізу документа про освіту.

Другий етап. Починається у вересні, коли першокурсники пишуть контрольні роботи з базових дисциплін. Їхньою метою є отримання певних даних про глибину знань, умінь кожного учня. Після проведення цих робіт викладачі заповнюють порівняльну таблицю навчальних досягнень з кожного предмета видається наказ за підсумками проведення контрольних робіт із загальноосвітніх предметів за базову школу . Результати вищезгаданих контрольних робіт враховуються як при складанні планів роботи ПТНЗ на рік, відповідних методичних комісій, так і при формуванні поурочних планів, графіків консультацій.

Упродовж року планується проводити зрізи знань, тестування з певних предметів у окремих групах. Їх результати розглядаються на засіданнях медкомісій, інструктивно-методичних нарадах та видаються накази .

У кінці кожного семестру аналізується рівень навчальних досягнень учнів кожної групи, питання стану успішності учнів, відповідно за I, II семестри, розглядаються на засіданні педагогічної ради, за підсумками успішності видається наказ, робляться діаграми успішності кожної навчальної групи, які розміщуються на дошці оголошень. Це певною мірою спонукає учнів краще вчитися.

Крім того, для відстеження динаміки росту (спаду) успішності кожної навчальної групи заступником директора заповнюється відомість аналізу якості навчання упродовж функціонування групи в закладі. На підставі даних складається

графік зміни якості навчання групи за результатами семестрового (річного) оцінювання.

Третій етап. Аналіз змін та навичок учнів на замінах, ДПА і ДКА. За необхідності видається наказ.

За фактичним рівнем знань, умінь і навичок учнів оцінюється система та результативність роботи педагогічних працівників ПТНЗ. Щоб мати всебічну картину щодо стану успішності заступником заповнюються та аналізуються відомості «Про участь учнів в олімпіадах, конкурсах», «Відомість про випускників навчального закладу». Далі аналізуються результати навчального процесу за останні три-п'ять років (Додаток №6)

4. Контроль та аналіз уроків теоретичного, виробничого навчання і виробничої практики

Якими б різноманітними не були управлінські функції керівника навчального закладу, головна з них – бути організатором навчально-виховного процесу.

Адміністрація училища, плануючи роботу з підвищення ефективності внутрішньоучилищного контролю, особливу увагу повинна звернути на раціональне використання часу, що призначається на відвідування уроків. Відомо, що для забезпечення належного рівня управління професійним училищем директору слід приділяти навчальному процесу 50% свого робочого часу, його заступникам – 75%. Висока якість начально-виховного процесу можлива тоді, коли в керівників є достатньо фактів і спостережень для аналізу і відповідних висновків. **Саме урок – те місце, де відбуваються основні процеси навчання, виховання і розвитку особистості.** З уроку починається розвиток конкретного навчального закладу, з уроку починається розвиток системи освіти. Варто пригадати з цього приводу слова В. О. Сухомлинського: *„Багаторічні спостереження за роботою керівників переконують у тому, що поверховість, примітивізм керівництва – це насамперед наслідок того, що директор не знає, що робиться на уроках, в якому напрямі розвивається творча майстерність учителів, та й чи є вона взагалі, ця майстерність”*.

Аналіз уроку та його значення для мотивації діяльності педагога

Засобом, який дозволяє робити висновки про якість і ефективність уроку, є педагогічний аналіз. (Додаток №7). Важлива умова ефективності аналізу – його комплексний підхід, який полягає в об'єднанні оцінювання організації та методики проведення уроку з урахуванням оцінки якості З, У, Н, набутих учнями на уроці. Тому при педагогічному аналізі уроку необхідно поєднувати аспекти методичний і результативний.

1. Педагогічний аналіз є основним інструментом індивідуального психолого-педагогічного управління і надає великі можливості педагогу для продуктивної діяльності та підвищення педагогічної майстерності.

2. Зміст аналізу уроку повинен завжди служити задачам розвитку, задачам включення педагога у процес творчості.
 3. Педагогічний аналіз це джерело мотивації педагога для самореалізації у своїй професійній діяльності, саморозвитку особистості, розвитку здібностей, освоєння нових методик і технологій, поліпшення співпраці з учнями тощо.
 4. Педагогічний аналіз найефективніший засіб індивідуальної методичної роботи.
 5. Педагогічний аналіз є основою для розповсюдження передового педагогічного досвіду.
 6. Педагогічний аналіз формує і розвиває спадкоємні зв'язки у педагогіці.
 7. Виявляє найбільше активний та безпосередній вплив на кінцеві результати навчально-виховного процесу.
 8. Педагогічний аналіз найефективніший інструмент у вивченні індивідуальних особливостей учнів.
 9. Педагогічний аналіз є основою для конструювання єдності педагогічних позицій і педагогічного колективу в цілому.
 10. Постійно націлює педагога на самоаналіз.
 11. Глибокий і кваліфікований аналіз уроку найліпший засіб виховання свідомого відношення педагога до своєї діяльності.
 12. Педагогічний аналіз завжди повинен будуватися на почутті поваги і довіри до людини.
 13. Весь процес педагогічного аналізу повинен проводитися задля істинної віри в успіх педагога, формувати почуття успіху.
- Після проведення педагогічного аналізу важливо показати і відмітити те, що може бути рекомендовано для подальшого використання педагогами в їх діяльності.

Типи аналізів уроків теоретичного навчання

	Тип аналізу	Ціль і методика проведення
1.	Аспектний	Повне висвітлення однієї сторони навчально-виховного процесу (наприклад: володіння педагогом навчальним предметом, уміння створити психологічно комфортну обстановку, володіння сучасними технологіями навчання, вміння підтримувати дисципліну на уроці тощо)
2.	Поетапний	Ціль відвідування досягається при розгляді окремих етапів уроку при їхньому почерговому аналізі
3.	Поелементний	Поділ уроку на структурні компоненти і їх почерговий аналіз виходячи з цілей відвідування
4.	Комплексний	Вивчення факторів уроку: навчання, виховання, діяльність викладача, діяльність учнів у взаємодії.

5.	Аналіз проблемних уроків	Аналізуються етапи розумової діяльності учнів, при актуалізації знань і умінь, формуванні нових понять і способів дій, формуванні умінь і навичок, що дозволяє розглянути урок як цілісне явище.
6.	Системний	Розгляд у єдності і взаємозв'язку компонентів навчального процесу та етапів уроку з метою встановлення причин невідповідності між поставленими цілями і реальним результатом уроку.

Кожний із аналізів: повний, комплексний, аспектний, короткий — може мати види: дидактичний, психологічний, виховний, методичний, організаційний.

Види аналізу уроків

1. Дидактичний аналіз передбачає аналіз уроку за основними дидактичними категоріями (постановка мети уроку, дотримання дидактичних принципів логіки процесу навчальних засобів і методів навчання, питання активізації пізнавальної діяльності учнів, організації самостійної роботи, реалізації принципу єдності навчання і виховання).

2. Психологічний аналіз передбачає вивчення головним чином психологічного клімату на уроці, стосунків між педагогом і учнями, питань педагогічного такту педагога, ступеня його особистого впливу на учнів, або, іншими словами, характеру взаємодії особистостей: симпатії, антипатії, гумору, наявності інтересу учнів до теми уроку, до предмета, емоційного настрою учнів.

3. Виховний аналіз проводиться з метою вивчення ступеня виховного впливу уроку на учнів. Часто педагог, намагаючись досягти дидактичної мети уроку, не використовує виховних можливостей навчального матеріалу і не застосовує прийомів виховного впливу на учнів.

4. Методичний аналіз уроку передбачає вивчення діяльності педагога й учнів, а точніше, їх взаємодію в основних структурних компонентах уроку. Той, хто проводить аналіз, повинен розглядати сукупність прийомів і методів діяльності педагога й учнів тільки на етапі актуалізації колишніх знань або тільки на стадії формування понять і способів дій.

5. Організаційний аналіз уроку передбачає вивчення прийомів організації занять, ступенів обладнання уроку наочними посібниками, ведення педагогами документації, раціональності використання часу уроку, виконання санітарно-гігієнічного режиму.

Мета відвідування уроків

1. Формування в учнів позитивних мотивів навчання.
2. Практична спрямованість уроку.
3. Розвиток активної пізнавальної діяльності, самостійності учнів через ефективне використання методів навчання.
4. Ефективність навчальної роботи на уроці, формування вмінь аналізувати, робити висновки і узагальнення.
5. Шляхи забезпечення розвитку пізнавально-практичної діяльності учнів.
6. Розвиток розумових здібностей учнів.
7. Стимулювання активності учнів, формування навичок самостійної роботи, розвиток відтворюючої і творчої уяви.

8. Організація навчальної діяльності учнів, доцільність структури уроку, взаємодія його компонентів.
9. Відповідність форм, методів, дидактичних завдань у структурі уроку.
10. Організація самостійної роботи, реалізація принципу «вчити учнів учитися».
11. Мовна культура. Культура спілкування.
12. Особистісний підхід педагога до виховання учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.
13. Формування особистості засобами українознавства.
14. Використання красназвочного матеріалу на уроках.
15. Розвиток логічного та образного мислення на уроках.
16. Ефективність використання дидактичного матеріалу на уроці.
17. Як педагог здійснює на уроці повторення, узагальнення та систематизацію знань учнів.
18. Як педагог виконує рекомендації, дані йому під час атестації.
19. Як педагог забезпечує на уроці засвоєння учнями опорних знань, понять, явищ.
20. Виховання в учнів навичок самоконтролю та самовдосконалення через залучення їх до самостійної навчальної діяльності.
21. Виховання позитивного ставлення до навчання учнів через мотивацію навчальної діяльності учнів шляхом розкриття практичного значення теми, що вивчається.

Приклади формулювання мети відвідування заняття:

- вивчити можливості активізації творчої діяльності вчителя;
- визначити ефективність нових підходів учителя до навчального процесу;
- вивчити ефективність форм і методів навчання з конкретного предмета;
- визначити ефективність роботи вчителя з розвитку навчально-пізнавальних інтересів учнів;
- оцінити результативність уроку.

Важливим результатом відвідування уроків є не лише виявлення недоліків уроку та рекомендації щодо покращення стану справ, а й оцінка рівня досягнення мети відвідування заняття, визначення загальних проблем, формулювання завдань не лише викладачу, майстру, роботу якого аналізують, а й дирекції, керівникам методичних об'єднань, семінарів, творчих груп педагогів тощо.

Під час відвідування та аналізу уроків викладачів, майстрів варто орієнтуватися на загальні вимоги до кваліфікаційних категорій та педагогічних знань. Щороку, проводячи атестацію працівників, дирекція навчального закладу має вирішувати питання про відповідність досягнутих результатів педпрацівника категорії, яку попередньо прогнозують.

Поради заступникові директора навчального закладу щодо підготовки відвідування та аналізу уроку

Виходячи з мети, завдань, плану внутрішньоучилищного контролю, науково-методичної теми, над якою працює педагогічний колектив визначити для відвідування та аналізу конкретний урок.

- Конкретизувати мету відвідування заняття в системі уроків та в системі контролю.
- Розробити програму спостереження уроку відповідно до визначеної мети відвідування.
- Ознайомитися з навчальною програмою, підручниками, інструктивно-методичними ма-теріалами, що стосуються змісту навчання на уроці.
- Ознайомитися із характеристикою групи (навчальними досягненнями учнів, їхніми на-вчальними можливостями, психофізіологічними, віковими особливостями тощо).
- З'ясувати тему попереднього уроку, його місце в системі уроків.
- Вивчити записи наслідків педагогічного аналізу раніше відвіданих уроків, висновків та пропозицій вчителю.

При обговоренні уроку викладача, майстра зручно користуватися певною послідовністю питань.

- ✓ Якими вимогами користувався викладач, майстер при підготовці та проведенні уроку?
- ✓ Яку він ставив мету? Які дидактичні задачі етапів уроку?
- ✓ Який тип уроку обрав викладач, майстер?
- ✓ Як узгоджувалася діяльність педпрацівника та учнів на уроці?
- ✓ Якими методами та формами організації навчально-пізнавальної діяльності користувався педпрацівник для досягнення мети?
- ✓ Який, на думку педпрацівника, результат уроку?
- ✓ З якими труднощами зіткнувся педпрацівник? (У руслі підходу: мета — засоби — результати).
- ✓ За якими показниками можна твердити про результати уроку?
- ✓ Визначити характер власної участі у перевірці навчальних досягнень учнів.
- ✓ Дотримувати системного підходу до аналізу уроку.
- ✓ Розглядати урок як системне утворення і застосовувати адекватні сутності об'єкта ме-тоди аналізу. Сутність системного підходу в тому, щоб не виокремлювати частини з цілого, а розглядати їх у зв'язку з іншими етапами уроку.
- ✓ Провести оцінювання кожного етапу уроку зокрема. Оцінити правильність постановки триєдиної мети та добору матеріалу для її досягнення; адекватність методів і форм, а також сукупність способів впливів, форм роботи, організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, змісту. Взаємопов'язана діяльність педпрацівник і учнів дає певний результат, оцінка якого і полягає у співвіднесенні з дидактичною метою етапу. Оцінити зв'язки між усіма етапами уроку та кожним з етапів уроку як цілісним утворенням. Тобто слід оцінити зв'язки між дидактичними завданнями етапів і дидактичною метою уроку, а саме:
 - ✓ Вплив кожного етапу уроку на наступний та попередній етапи;
 - ✓ Яка роль кожного з етапів у досягненні мети уроку?

Оцінити отриманий результат і співвіднести його із запрограмованим. Для цього слід відповісти на питання:

- ✓ Чи досягнута мета уроку?
- ✓ Які умови, засоби, форми роботи сприяли отриманню високого або, навпаки, низького результату?

Типові помилки при аналізі уроку

- Фіксування лише зовнішніх факторів та відсутність логічних, змістовних та функціональних зв'язків між ними.
- Не звертається увага на побудову бесіди педагога і учнів, на культуру взаємовідносин між ними.
- Висновки по уроку даються раніше переліку недоліків.
- Пропозиції та рекомендації не спрямовані на ліквідацію причин недоліків.
- Відсутність мети відвідування уроку та його аналізу.
- Досягнення та недоліки уроку, відмічені в аналізі, визначаються не за їх впливом на хід та результати уроку, а за рівнем їх співпадання з існуючими методичними рекомендаціями.
- Оцінювання результатів уроку визначається особистим відношенням того, хто аналізує, до тих чи інших методів і форм навчання, а іноді і до особливості педагога, що проводить урок.
- Побудова аналізу на "фіксації дрібниць".
- Непідготовленість того, хто аналізує, до відвідування та аналізу уроку.
- "Помилки шаблону", коли під час аналізу уроків різного типу, виду, професійної спрямованості використовується одна й та сама методика аналізу.

Контроль ефективний у тому випадку, якщо буде відповідати наступним вимогам:

- планованість і систематичність, тобто контроль повинен здійснюватися відповідно до запланованого ходу навчально-виробничого процесу і будуватися на вузлових питаннях програми навчання. Планованість контролю дозволяє вчасно виявляти і виправляти помилки учнів, знаходити оптимальні шляхи удосконалення їх навчальної діяльності;
- об'єктивність, яка дозволяє реально оцінити успіхи і недоліки навчальної діяльності учнів, виключити суб'єктивність в оцінюванні. Об'єктивність оцінювання визначається низкою факторів: науковою обґрунтованістю і методичною правильністю постановки цілей навчання, вимог до знань, умінь і навичок учнів, відповідністю змісту знань, які перевіряються, цілям перевірки;
- всебічність перевірки результатів навчання. У когнітивній сфері визначається рівень оволодіння знаннями й уміннями. Відповідно до таксономії цілей навчання, рівні оволодіння навчальним матеріалом виділяються у вигляді конкретних дій учнів: знає, розуміє, застосовує, аналізує, узагальнює й оцінює навчальний матеріал. Другий спосіб перевірки результатів навчання може ґрунтуватися на рівнях засвоєння знань і

умінь учнів (у сучасній дидактиці найбільш широко застосовується класифікація Беспалька В.П.).

- відкритість (гласність) і обґрунтованість оцінки, для чого потрібна особлива аргументація;
- економічність за витратами часу викладача й учнів, тобто аналіз знань і умінь, які перевіряються, та їх оцінка повинна проводитися в порівняно короткий термін;
- педагогічна тактовність, яка забезпечується індивідуальним підходом до особистості учня, тактовним і доброзичливим відношенням викладача.

5. Тенденції розвитку контролю як функції управління

Зіставлення традиційних та інноваційних підходів до контролюючої діяльності керівника навчального закладу дало змогу дійти певних узагальнень.

<i>№з/п</i>	<i>Традиційне управління</i>	<i>Інноваційне управління</i>
1	Увага до кількісних аспектів перевірки	Узагальнення кількісних показників та перетворення їх на якісні аспекти
2	Перевірка методики проведення навчальних занять	Увага до кінцевих результатів
3	Перебільшена увага до виховної функції контролю	Увага до методичного спрямування контролю
4	Використання сталої, випробуваної системи внутрішнього училищного контролю	Постійне моделювання та оновлення системи контролю
5	Широке використання несподіваного контролю як засобу адміністративного впливу	Забезпечення випереджувального характеру контролю, реалізація мотиваційної функції контролю
6	Одноосібне та адміністративне планування внутрішнього училищного контролю	Гласність контролю, залучення до розробки та обговорення системи внутрішнього училищного контролю
7	Вибір зручної технології контролю	Вибір ефективної технології контролю
8	Дотримання формальних вимог (бюрократія) контролю	Демократизація внутрішнього училищного контролю
9	Контроль визначається як основний засіб перевірки роботи медпрацівників та учнів	Контроль визначається як засіб регулювання та корекції в педагогічному процесі
10	Пріоритетна увага до особистості того, кого контролюють	Пріоритетна увага до рівня компетентності та особистісних якостей того, хто здійснює контроль

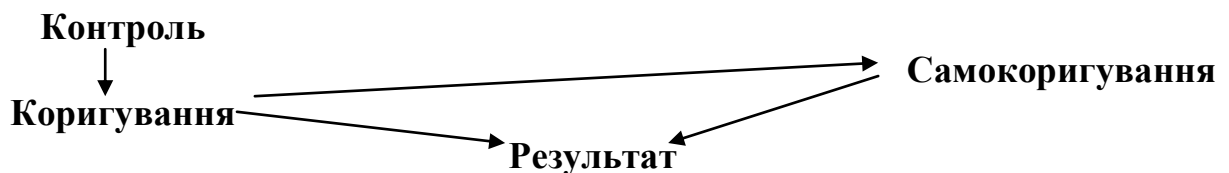
Методична спрямованість контролю. Кожній перевірці повинна передувати відповідна теоретична і методична підготовка з даної проблеми. Саме тут криється важлива особливість функції контролю, яка відрізняє її від аналізу: аналізують із метою подальшого навчання, а контролюють після завершення теоретичного та методичного опрацювання певного питання.

Для порівняння: а) реалізація функції аналізу: адміністрація навчального закладу відвідує уроки молодосвідчених медпрацівників з метою організації індивідуальних та групових консультацій у системі методичної роботи; б) реалізація функції контролю: адміністрація відвідує уроки молодосвідчених медпрацівників з метою вивчення ефективності системи індивідуальних та групових консультацій.

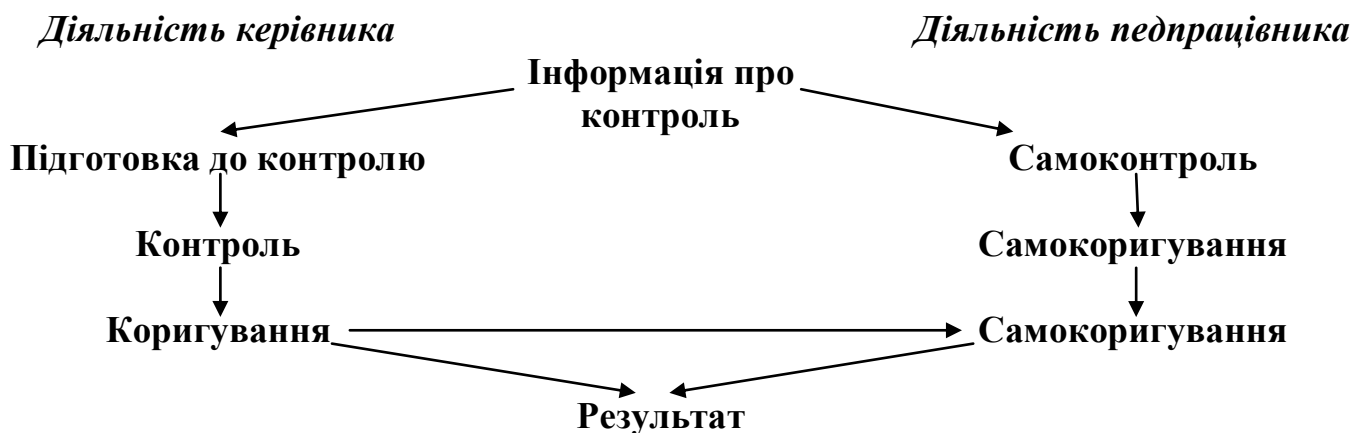
Гласність контролю. Про контроль, його зміст, форми та методи необхідно інформувати педпрацівників заздалегідь з метою зняття психологічної напруги під час контролю, встановлення позитивного спілкування; включення механізму самоконтролю, що значно скорочує корекційний етап контролюючої діяльності.

Для підтвердження важливості інформаційної достатності в процесі контролю можна порівняти два підходи до нього, які представлені схематично:

Авторитарний підхід до контролю

Демократичний підхід

Наприклад. У вересні заступник директора повідомив педагогам, що у грудні на контролі стоїть питання «Дозування домашніх завдань». Що відбуватиметься в навчальному закладі протягом вересня, жовтня, листопада: а) з боку адміністрації: проведення психолого-педагогічного семінару з проблеми навантаження учнів, організація засідань методичних комісій, актуалізація знань педагогів щодо психолого-педагогічних та санітарно-гігієнічних норм навчання, підготовка рекомендацій, випуск методичного бюлетеня, організація системи групового та індивідуального консультування; б) з боку педагогів: теоретичне вивчення питання, консультування у психолога, заступника директора, практичне застосування нормативів дозування домашніх завдань. Таким чином, у грудні, коли питання буде перевірятись, самоконтроль та самокоригування з боку педагогів значно вплинуть на якісні результати, що і є метою контролю: переведення системи на більш якісний рівень.

Взаємоконтроль. Останнім часом вчені та практики зосередили увагу на можливостях організації контролю через методичні об'єднання. Переваги такого контролю обумовлюють взаємопорозуміння в колективі, інтеграцію систем контролю та методичної роботи, розвиток самоврядування, формування потреби у контролі як у певній послугі, встановлення якості роботи медпрацівника та отримання змістовних рекомендацій щодо підвищення майстерності.

Огляд науково-методичної літератури з питань організації контролюючої діяльності дозволив виокремити суттєві умови ефективного контролю.

1. Контроль не повинен обмежуватись інцидентом, приурочуватись до якихось особливих випадків.
2. Тотальний контроль породжує недбалість, зменшує активність виконавців.
3. Прихований контроль викликає в колективі лише роздратування, підозрілість, чутки, доноси.
4. Слід контролювати не лише окрему (улюблену) ділянку роботи. Небезпека полягає в тому, що люди швидко зясовують, що перевіряється в навчальному закладі, а що – ні.
5. Формальне здійснення контролю свідчить про поверховість в роботі керівника, нерозуміння ним завдань управління та ступеня своєї відповідальності за те, що відбувається в навчальному закладі.
6. Не можна контролювати через недовіру. Такий підхід зумовлює негативне ставлення до підлеглого, пошук не результату, а помилки.
7. Не слід тримати своїх висновків при собі. Вони втрачають цінність і для керівника, і для педагога, контроль перетворюється на формальну процедуру. Необхідно встановити двобічне обговорення.
8. Стандарти контролю слід обговорювати в колективі. Вони повинні бути сприйняті та усвідомлені.
9. Необхідно ширше використовувати методи морального і матеріального стимулювання за наслідками контролю за досягнення високих результатів.
10. Повинен спрацьовувати принцип: хвалити – в присутності людей, а критикувати – наодинці. Критика повинна обмежуватись роботою (процесом, методами, результатами), а не зачіпати особистість.
11. Слід усвідомлювати, що компетентність перевіряючого, його науково-методичний рівень – передумова успіху.
12. Контроль повинен бути методично спрямованим, передбачати реальну допомогу під час корекції наслідків.
13. Контроль повинен бути раціональним (раціональність використання часу та ресурсів, кількість контрольних робіт, відвіданих уроків, наказів тощо).
14. Контроль повинен виявляти резерви ефективності (підвищення рівня викладання, виховання і т.ін.)
15. Необхідно поєднувати адміністративний контроль із самоконтролем та взаємоконтролем.

Розділ 2. Практичний аспект

Додаток № 1

Орієнтовні напрями організації внутрішнього училищного контролю

Контроль за навчально-виховним процесом

№ з/п	Зміст роботи	Відпов. за вик.	Термін	Відмітки
1	2	3	4	5
1	Оформити наказом по училищу розподіл обов'язків між директором, заступниками директора, ст. майстром відповідно до Положення про організацію навчально-виробничого процесу у ПТНЗ з метою забезпечення оперативного контролю педагогічних працівників	директор	до 30.08	
2	Координувати роботу адміністрації училища з профспілковою організацією та радою училища відповідно до статуту училища	директор	постійно	
3	Посилити відповідальність педагогічних працівників за організацію навчально-виховного процесу, забезпечити високий рівень вимогливості під час проведення поточного контролю, директорських контрольних робіт, контрольних зрізів з предметів	директор, заступники	вересень, грудень, квітень, травень	
4	Впровадити єдиний підхід до оцінки роботи педагогічних кадрів, беручи за основу результативність діяльності, їх етичні та моральні якості	директор, заступники, ст. майстри	постійно	
5	Використовувати в роботі різноманітні види, форми і методи контролю з метою глибокого вивчення навчально-виховного процесу	директор, заступники, ст. майстри	постійно	
6	Організувати тематичний і фронтальний контроль, розробити графік внутрішнього контролю	директор	постійно	

	<i>Зміст роботи</i>	<i>Відповідає.</i>	<i>Термін</i>	<i>Форма контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Форми обговор.</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
1	Стан роботи в училищі із застосування ефективних форм методичної роботи з метою підвищення педагогічної майстерності педагогічних працівників	заступники з навчально-виховної та навчально-виробничої роботи	9 10 м	персонально комплексно узагальнююча	бесіди, плануючі документи	педрада
2	Дотримання безпечних умов навчання і виховання учнів, охорона їх здоров'я на уроках і в позаурочний час	заступник з навчально-виробничої роботи, викладачі з безпеки життєдіяльності	9	комплексно-узагальнююча	перевірка документів, огляд робочих місць	педрада, наказ
3	Підсумки проведення виробничої практики учнями груп: "кухар", "кондитер", "продавець", "контролер-касир", "бармен-офіціант"	заступники з навчально-виробничої та навчально-виховної роботи, ст. майстри, майстри виробничого навчання	10	комплексно-узагальнююча	співбесіди, перевірка документів	Інструктивно-методична нарада, засідання методичних комісій
4	Аналіз якості знань учнів за результатами контрольних робіт за основну середню школу	заступник директора з навчальної роботи	10	предметно-узагальнююча	проведення і аналіз контрол. робіт	педради, наказ
5	Діяльність навчального господарства училища	директор, завідуючий виробництвом		комплексно-узагальнююча	комплексна перевірка	педрада, наказ

6	Стан фізичної підготовки учнів, шляхи покращення здоров'я і фізичної підготовки учнів з метою підготовки до служби в рядах Збройних Сил України	викладач фізичного виховання	11	комплексно-узагальнююча	відвідування занять, гуртків, секцій	нарада при директорі, наказ
7	Здійснення професійної спрямованості викладання загальноосвітніх дисциплін	заступник з навчально-виробничої та навчальної роботи	12	предметно-узагальнююча	відвідування уроків, перевірка документів	засідання методичних комісій, наказ
8	Аналіз якості знань учнів за результатами підсумкових контрольних робіт за 1-е та II-е півріччя.	заступники директора	Кінець I та кінець II півріччя	предметно-узагальнююча	проведення і аналіз контрольних робіт	педрада, наказ

Фронтальний контроль

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні	Термін	Форма контролю	Методи контролю	Форми обговорення
1	Контроль за виконанням навчальних планів і програм	заступники директора	постійно	персональна	відвідування уроків, співбесіди	засідання методичних комісій, нарада
2	Аналіз роботи педагогічних працівників для розробки єдиних критеріїв оцінки знань, умінь і навичок учнів та їх реалізації	заступники директора	постійно	персональна предметно-узагальнююча	відвідування уроків, співбесіди	засідання методичних комісій, нарада
3	Організація і ефективність роботи методичної служби училища	директор, заступники	постійно	персональна, предметно-узагальнююча	інструктивно-методичні наради	рішення, наказ
4	Аналіз стану і перспективи розвитку навчально-методичної бази для кожної професії	директор, заступники	постійно	комплексна, узагальнююча	огляд кабінетів, майстерень	нарада при директорі, наказ
5	Якість ведення журналів обліку теоретичних занять та виробничого навчання, ведення учнями зошитів та конспектів	заступники директора	1 раз в місяць	персональна класно-узагальнююча	перевірка журналів, зошитів, конспектів	узагальнююча, наказ
6	Стан плануючої та облікової документації, статистичних даних, звітів педагогічних працівників	старший	1 раз в місяць	персональна	співбесіда	наказ

7	Проведення викладачами консультацій, додаткових занять із невстигаючими учнями	заступники директора	1 раз в тиждень	персональна	відвідування, консультації	нарада при директорі, наказ
---	--	----------------------	-----------------	-------------	----------------------------	-----------------------------

ЦИКЛОГРАМА КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ

№	Питання контролю	Хто вивчає питання, термін											Вихідна інформація (документ слухання, інше)	Примітка	
		Місяці проведення													
		08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06			
I. Навчально-плануюча документація															
1.	Календарне планування викладачів-предметників	ПР	МО НР НВР				НР НВ Р							СР або Н	
2.	Поурочне планування		НВРч НР			вибір рков во				НР				СР	
3.	Особові справи учнів		НВРч Д				НВ Р Д						НВ Р	СР або Н	
4.	Стан журналів теоретичного навчання			НР			НВ Р		НР				НВ Р	Н	
5.	Навчальні плани	Д М				Д НВ Р								Плани	
6.	Протоколи засідань методичних комісій викладачів-предметників	М О НВ Р НР					М О НВ Р НР							Протоколи	
7.	Протоколи педрад, інструктивно-методичних нарад													Протоколи	
II. Учень															
1.	Бездоганність і стан правопорушень		НВР			НВ Р М О				НВ Р				СР Н	
2.	Відвідування учнями закладу (журнал)		К/К НР							К/ К НР					

3.	Форма та стан підготовки до уроків фізичного виховання			К/ К НР					НР НР Р				СР	
4.	Матеріальна допомога (для сиріт та ін.)		НР Д						НР Р Д				Н Допомога	
5.	Стан і наявність словників (англ. мова)													
6.	Рух учнів													
7.	Об'єктивність виставлення балів за семестр серед учнів													
8.	Державна підсумкова атестація													
III. Методична робота														
		08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06		
1.	Виконання обов'язкових контрольних, лабораторних і практичних робіт													
2.	Контроль перевірки зошитів учнів													
3.	Виконання навчальних програм													
4.	Стан кабінетів та їх обладнання													
5.	Підвищення кваліфікації педкадрів (курси підвищення кваліфікації)													
6.	Методична робота (виступи викладачів на засіданнях МК, педрадах)													
7.	Атестація педагогічних працівників													
8.	Державна підсумкова атестація у випускних групах													
IV. Урок														

1.	Відвідування уроків викладачів з метою різноманітних видів контролю													
V. Виховна робота														
		08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06		
1.	План виховної роботи керівників, вихователів гуртожитку, психологів, соціальних педагогів													
2.	Проведення виховних годин													
3.	План роботи різноманітних гуртків (за їх наявністю)													
4.	Робота класних керівників													
5.	Учнівське самоврядування													
6.	Списки дітей-сиріт і під опікою													
7.	Харчування дітей-сиріт													
8.	Етика поведінки учнів (боротьба з палінням і т. ін.)													
VI. Охорона життя та ТБ														
1.	Режим роботи навчального закладу													
2.	Медичне обслуговування учнів													
3.	Протипожежна охорона													
4.	Профілактика шкідливих звичок													
VII. Стан викладання навчальних предметів														
		08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06		
1.	Українська мова та література: Жулдова О.В. Чіхладзе Л.М.													
2.	Російська мова та література: Свірідова Т.М.													

3.	Математика: Лещенко Г.С. Борова В.В. Ветохіна О.М.													
4.	Фізика: Дробінська Л.А. Чмільова М.Ф. Дробінська І.М.													
5.	Географія та біологія: Краснопольська Л.М.													
6.	Історія: Бондаренко Л.І. Слабоспицький О.М. Лихачов О.В.													
7.	Хімія: Єзопов М.Д.													
8.	Іноземна мова: Змушко О.О.													
		08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06		
9.	Креслення: Дерев'яненко В.В.													
10.	Фізична культура: Волошина Л.Ф. Новиков М.П. Пронь О.М.													
11.	Інформатика та інформаційні технології: Хілько В.Х. Кучер Н.В.													
12.	ПДР: Колінько В.Х. Кривогуз П.Г. Лукавенко М.С.													
13.	Спецтехнологія: Перепелиця І.М. Циганок В.М. Розвадовська Л.В. Кучер Н.В.													
14.	Будова автомобіля: Зайцев А.В. Ткачов А.П.													

Додаток №2.

(Розділ до річного плану роботи ПТНЗ)

Плануються заходи щодо здійснення контролю за станом навчальної, навчально-виробничої, навчально-виховної роботи, визначення рівня знань, умінь та навичок учнів, слухачів відповідно до вимог робочих навчальних планів та програм.

Необхідно передбачити різні види і форми контролю, охоплення всіх об'єктів навчально-виховного процесу, спланувати створення інформаційно-методичного забезпечення контрольної-аналітичної діяльності (стенди, наочність, графіки), інструктивно-методичного матеріалу для здійснення контролю (картки, анкети, опитувальники, бланки тестів, алгоритми).

Контролюються такі об'єкти навчально-виховного та навчально-виробничого процесу:

- стан матеріально-технічної бази, інформаційно-методичного забезпечення;
- виконання навчальних планів і програм;
- стан викладання предметів, виробничого навчання, підготовки з професії;
- стан охорони праці і безпеки життєдіяльності;
- рівень навчальних досягнень учнів;
- стан навчально-плануючої, облікової, звітної документації;
- рівень відвідування занять;
- стан організації виховної, спортивно-масової роботи, позаурочної роботи з предметів;
- стан методичної роботи.

Крім плану контролю, можна розробляти алгоритми, циклограми, що значно полегшить і зробить прозорою процедуру здійснення контролю.

Розділ 7. Контроль за організацією навчально-виробничого процесу.

№ з/п	Що контролюється	Мета контролю	Хто контролює	Термін контролю	Де заслухав, підсумки контролю
1	Ведення викладачами журналів теоретичного навчання	Перевірити, як викладачі дотримуються інструкції з ведення журналів, накопиченість оцінок. Частота опитування, відповідність дат проведення уроків у журналах теоретичного навчання, виробничого навчання і розкладі. Виконання навчальних планів і програм	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи, старший майстер	2 рази на семестр, 1 раз на місяць, 1 раз на тиждень	Обговорення на нараді при директорів
2	Ведення журналів класних керівників, майстрів груп	Проаналізувати плани виховної роботи навчальних груп, стан виконання Закону України «Про мову», своєчасність виконання запланованих заходів, виконання вимог до ведення журналів.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	1 раз на місяць	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах
3	Книга взаємовідвідування уроків	Частота відвідування уроків, якість та глибина аналізу відвіданих уроків. Робота викладачів над особистими методичними проблемами; позитивні знахідки; ефективний досвід викладача.	Голови методичних комісій	1 раз на семестр (січень, травень)	Обговорення на засіданнях методичної комісії
4	Книги протоколів засідань методичних комісій	Виконання планів роботи, якість протоколів засідань комісій.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи, методист	2 рази на рік	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах, педраді

5	Уроки, лабораторно-практичні заняття	Якість знань учнів, прищеплення їм навичок конспектування, міжпредметні зв'язки, технічні засоби навчання, комп'ютеризація навчального процесу, професійна спрямованість предметів загальноосвітнього циклу.	Адміністрація голови методичних комісій	Протягом навчального року	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах, педраді, засіданнях методичних комісій
6	Засідання методичних комісій	Явка викладачів та майстрів виробничого навчання, підготовка запланованих питань.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи	1 раз на місяць (останній четвер)	Обговорення на засіданнях педради
7	Виховні години тематичні лінійки, вечори	Якість підготовки і проведення виховних годин, тематичних лінійок. Присутність учнів на підготовлених вечорах. Виховний потенціал заходів. Зв'язок з майбутньою професією.	Заступник директора з навчально-виховної роботи	Щопонеділка 0 8:00	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах класних керівників
8	Предметні гуртки та гуртки технічної творчості учнів	Відвідування учнями засідань гуртків, виконання планів роботи, ефективності проведеної роботи.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи	двічі на рік (лютий, травень)	Обговорення на педраді
9	Кабінети та лабораторії	Виконання планів роботи кабінетів та лабораторій. Додержання правил техніки безпеки. Справність приладів та обладнання. Меблі в кабінетах, їх стан.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи	Двічі на рік (січень, травень)	Обговорення на педраді

10	Навчальні майстерні	Наявність методичного забезпечення. Виконання програм виробничого навчання. Додержання правил техніки безпеки. Зв'язок майстрів виробничого навчання з предметними комісіями викладачів спеціальних дисциплін.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи	Двічі на рік (лютий, травень)	Обговорення на педраді
11	Консультації та додаткові заняття	Відвідування. Якість проведених занять. Результати. Облік роботи.	Голови методичних комісій, заступник директора	Щомісяця	Обговорення на засіданнях методичних комісій
12	Державна кваліфікаційна робота	Тематика письмових екзаменаційних робіт, ступінь їх оновлення, актуальність, якість робіт. Своєчасне виконання графіків.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи	Двічі на рік	Обговорення на педраді
13	Документація викладачів. Методичне забезпечення поточного та підсумкового контролю знань учнів	Відповідність документації навчальним планам. Наявність документації українською мовою, наявність матеріалів державної підсумкової атестації, варіантів обов'язкових контрольних робіт за навчальними планами.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи, методист, голови методичних комісій	Двічі на рік (грудень, травень)	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах
14	Звіти учнів з лабораторних та практичних робіт	Дотримання вимог орфографічного та графічного режимів, їх оформлення, зберігання, перевірка їх викладачами.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи	Квітень	Обговорення на засіданнях методичних комісій

15	Комплексні кваліфікаційні завдання	Наявність затверджених пакетів документів комплексних контрольних завдань з усіх професій. Матеріально-методичне забезпечення виконання комплексних контрольних завдань.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи	Грудень	Обговорення на засіданнях методичних комісій
16	Комплексні контрольні завдання з фундаментальних та професійно-спрямованих предметів	Стан дидактичної інтеграції професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін. Створення пакетів комплексних контрольних завдань (теоретичні питання, задачі, варіанти контрольних завдань).	Заступник директора з навчально-виробничої роботи	Січень	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах
17	Звіти з виробничого навчання на виробництві (щоденники)	Наявність та якість звітів учнів. Дотримання орфографічного та графічного режимів.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи	За графіком навчального процесу (після закінчення виробничого навчання)	Обговорення на засіданнях методичних комісій
18	Відкриті та експериментальні уроки	Виконання графіку проведення та підготовки до них. Розгорнутий поурочний план-конспект або методична розробка. Зв'язок з індивідуальною методичною темою та єдиною методичною темою навчального закладу-	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи	За графіком	Обговорення на засіданнях педради

19	Державна підсумкова атестація	Додержання вимог до організації та проведення державної підсумкової атестації. Якість знань учнів. Матеріально-методичне забезпечення.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи, методист	Другий семестр навчального року	Обговорення на педраді
20	Семінари з молодими викладачами та майстрами.	Наявність плану роботи, тематики та розкладу семінарських занять, зразків методичної документації до уроків різних типів з використання активних методів навчання.	Заступник директора з навчально-виробничої роботи, навчальної роботи, методист	Жовтень	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах
21	Явка учнів на 1-й урок	Виявлення учнів, які запізнилися. Видача допусків на заняття. Заходи виховного характеру щодо запобігання запізень.	Заступник директора з навчально-виховної роботи, навчальної роботи	Щоденно	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах
22	Санітарний стан приміщень, території навколо ПТНЗ	Якість прибирання та чергування. Додержання сангігієнічного режиму занять. Наявність та справність меблів.	Завідуючий господарством	щоденно	Обговорення на інструктивно-методичних нарадах

Пропоную декілька форм графіків внутрішньоучилищного контролю. Кожен заступник може обрати той варіант, який на його думку найбільше підходить для його роботи. Запропоновані варіанти: річний графік контролю за змістовними питаннями; місячний графік відвідування уроків, із зазначенням прізвища викладача та визначеного змісту контролю; річний графік відвідування уроків.

ДОДАТОК №3. Орієнтовні графіки внутрішнього контролю

№ з/п	Зміст контролю	Термін перевірки (місяць)															
		9	10	11	12	1	2	3	4	5	6						
1	Виконання навчальних планів і програм, індивідуальних планів викладачів і майстрів виробничого навчання.																
2	Контроль за здійсненням розпорядку: - навчання; - праці; - відпочинку.																
3	Контроль за документацією викладачів, станом ведення журналів: а) теоретичного навчання; б) виробничого навчання.																
4	Відвідування і аналіз уроків: - теоретичного навчання; - виробничого навчання; - позанавчальних виховних заходів.																
5	Контроль за станом навчально-матеріальної бази виробничого навчання.																
6	Контроль за організацією уроків: - виробничого навчання; - теоретичного навчання.																
7	Якість викладання предметів: - гуманітарного циклу; - Захисту Вітчизни. -																
8	Контроль за якістю знань, умінь і навичок учнів в групах: - першого курсу; - другого курсу; - третього курсу.																
9	Робота методичних комісій.																
10	Контроль за роботою завідуючих кабінетів по удосконаленню і систематизації навчально-методичного забезпечення.																
11	Робота викладачів з невстигаючими учнями.																
12	Контроль за проведенням: - консультацій; - індивідуальних занять; - гуртків; - спортивних секцій.																

13	Стан матеріально-технічної бази з: - загальноосвітніх предметів; - предметів професійно-теоретичної підготовки; - виробничого навчання.	
14	Тематичні перевірки в групах: - першого курсу; - другого курсу; - третього курсу.	
15	Контроль за реалізацією професійної спрямованості викладачів загальноосвітніх дисциплін.	
16	Контроль за виховною роботою: - класних керівників; - майстрів виробничого навчання; - вихователів.	
17	Контроль за станом техніки безпеки та охорони праці	
18	Контроль за здійсненням навчального режиму і організації чергування в училищі.	
19	Контроль за проведенням батьківських зборів, засідань батьківського комітету.	

Графік відвідування уроків. (на місяць)

№ п/п	Прізвище викладача, майстра в/н	1 тиждень					2 тиждень					3 тиждень					4 тиждень				
		п	в	с	ч	п	п	в	с	ч	п	п	в	с	ч	п	п	в	с	ч	п
1	Кулешова Н.А.																				
2	Майстренко К.М.																				
3	Крилова В.П.																				
4	Ляшенко Л.А.																				
5	Лисенко І.Г.																				

Графік контролю за навчально-виробничим процесом на I півріччя 2011-2012 н.р.

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові педпрацівника	Предмет або спеціальність	Курс, група	Термін проведення (місяці і тижні)																			
				вересень				жовтень				листопад				грудень							
				I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				

ГРАФІК ВНУТРІШНЬОУЧЛИЩНОГО КОНТРОЛЮ НА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Прізвище, імя по батькові педпрацівника	ЖОВТЕНЬ					ЛИСТОП			ГРУДЕНЬ			СІЧЕНЬ			ЛЮТИЙ			БЕРЕЗЕНЬ			КВІТЕНЬ		
	01 03	06 10	13 17	20 24	27 31																		
Чимчик О.В.	Д1		В 21				Н 1 2			З 2 3	Н 2 3				Н 1 0			М 1 9		Н 1 1			
Мишук О.В.	Н2 3				В 22		М 1 4		Н 1 4			З 1 0			Н 1 1			М 2 3			Н 2 3		
Мізіна А.В.		Д2				В 2 1				Н 2 3	Н 1 4				З 3 3		М 2 3					Н 1 0	
Слодзик Н.О.		Н2 3		В3			М 1 3		Н 1 4			М 1 1	Н 1 1					З 3 3				Н 1 0	
Кулшова А.Б.			Д3			В 2 2			Н 2 3			Н 1 4	Н 4 4				В 2 1					З 1 3	
Нелюбова Т.О.			Н 23				В 3 3		Н 3 3			В 3 3			Н 2 0			В 3 3				З 1 0	

Умовні позначення: Хто перевіряє:

- Д - Директор
- З - Заст.директора з НВЧ
- Н - Заст.директора з НЧ
- В - Заст.директора з ВР
- М - Методист
- С - Ст.майстер

Мета перевірки:

1. реалізація принципів особистісно-орієнтованої педагогіки на уроці
2. ефективність використання інноваційних форм і методів роботи
3. забезпечення єдності навчання, виховання і розвитку учнів на уроці
4. реалізація дидактичних принципів навчання
5. забезпечення засвоєння учнями основних понять на уроці
6. ефективність роботи вчителя з розвитку пізнавальної активності учнів
7. вміння педпрацівника організувати навчальну працю на уроці
8. організація самостійної роботи учнів на уроці
9. ефективність використання логічно-структурних схем
10. реалізація міжпредметних зв'язків
11. формування навичок культури усного і писемного мовлення
13. ефективність застосування наочності та роздавального матеріалу
14. раціональність розподілу часу на уроці
15. практична спрямованість викладання предмету
16. реалізація виховного потенціалу уроку
17. реалізація завдань естетичного виховання учнів
18. здійснення індивідуального підходу до учнів
19. диференціація навчання на уроці
20. оптимальність об'єму і складності домашнього завдання.
21. психологічний клімат уроку
22. психологія спілкування вчителя і учнів на уроці
23. комплексний аналіз уроку
24. методика проведення вступного інструктажу
25. методика проведення поточного інструктажу
26. методика проведення заключного інструктажу

«Затверджую»
Директор

ГРАФІК
тематичного контролю членів дирекції за навчально-виховним процесом на 200_ -200_ навчальний рік

№ п/п	ШБ	Предмет	Вересень				Жовтень				Листопад			Грудень			
			Директор	Заст. з НВР	Заст. з НВР	Заст. з НР	Директор	Заст. з НВР	Заст. з НВР	Заст. з НР	Директор	Заст. з НВР	Заст. з НВР	Заст. з НР			
1		Укр.. мова				3/2											
2		Матем.															
3		Матем.	3/2														
4		Хімія				4/3											
5		Історія	•														
6		Захист Вітчизни															
7		Ін.мова				3/1											
8		Спецтех.															
9		Креслен.															
10		Спецтех.															
11		Спецтех.		3/7													
12		Ел.тех.фіз															
13		Біологія															
14		Укр. літ.															
15		Спецтех.			4/12	2/4											
16		Фізкульт.															
17		Соц.гум.															
18		Економ.															
19		Спецпред.															
20		Спецпред.															

1. Індивідуалізація навчання в процесі вивчення нового матеріалу.
2. Використання інноваційних форм проведення уроку
3. Використання проблемних ситуацій на уроці
4. Формування умінь та навичок на уроці
5. Здійснення міжпредметних зв'язків. Зв'язок теорії з практикою на уроці
6. Використання ТЗН, комп'ютерів та комп'ютерних програм на уроці
7. Види самостійної роботи на уроці
8. Організація творчої діяльності учнів на уроці
9. Використання різнорівневих завдань на уроці
10. Використання групових форм роботи з учнями на уроці
11. Реалізація виховної можливості та забезпечення психологічного мікроклімату на уроці
12. Методика проведення виховної години
13. Використання інноваційних технологій на уроці

Заст. директора з НВР
Заст. директора з НВР
Заст. директора з НР

Додаток №4.

Щомісяця аналізується виконання навчальних планів і програм, про що робляться записи в кінці журналів теоретичного і виробничого навчання. Результати контролю розглядаються на засіданнях методичних комісій інструктивно-методичних нарадах. Для полегшення здійснення такого контролю після завершення кожного семестру заповнюється таблиця виконання навчальних планів і програм.

План вивчення виконання навчальних планів та програм

1. ПШБ учителя.
2. Виконання загальних вимог програми (з пояснювальних записок).
3. Обсяг виконання програми (чи цілком виконані програми, чи всі теми вивчені в запланований термін).
4. Ритмічність виконання програми (відповідність кількості годин, відведених на вивчення окремих тем програми, фактично даним урокам); якщо ні, то чому, на які теми і на якій підставі вчителем відведена більша чи менша кількість годин; дотримання послідовності у вивченні навчального матеріалу.
5. Відповідність змісту. Засвоєння учнями змісту навчального предмета, передбаченого програмою, якість знань учнів.
6. Відповідність термінам.
7. Стан умінь учнів, передбачених програмою.
8. Якість виконання теоретичної частини.
9. Стан виконання практичної частини програми, рівень її здійснення.
10. Забезпечення міжпредметних зв'язків у процесі навчання, обумовлених навчальною програмою.
11. Рівень формування загальнонавчальних компетентностей.
12. Стан організації, повторення та забезпечення систематизації навчальної інформації.
13. Спеціальні навчальні компетентності.
14. Стан оцінювання (з боку вчителя) рівня навчальних досягнень учнів.
15. Дотримання норм оцінювання навчальних досягнень учнів.

**Виконання навчальних планів і програм
у 20__ - 20__ н.р.**

№№	ІВБ викладача	Предмет	Група	Кількість учнів	В тому числі		Лабораторні роботи				Контрольні роботи			Тематичні атестації			
					I семестр	II семестр	кількість	проведено	Наявність в	Оцінка у журналі	Запис у журналі	кількість	Наявність в	Оцінка у журналі	кількість	Наявність в зошитах	Оцінка у журналі
1.																	
2.																	

Додаток №5.

Щомісяця контролюється ведення журналів теоретичного і виробничого навчання, а відтак двічі на семестр видається відповідний наказ .

Недоліки ведення журналів аналізуються на інструктивно-методичних нарадах.

Перевірка журналів.

- ✓ Виконання програми: кількість годин, що повинна бути дана й котра дана фактично).
- ✓ Виконання практичної частини програми (екскурсії, лабораторні роботи, предметні уроки).
- ✓ Система письмових робіт: підготовка до контрольної роботи, місце самостійних робіт, кількість.
- ✓ Організація повторення.
- ✓ Обсяг і характер домашніх завдань.
- ✓ Поточний облік навчальних досягнень.
- ✓ Тематичний облік рівня навчальних компетентностей.
- ✓ Заліки.
- ✓ Система контролю знань невстигаючих.
- ✓ Об'єктивність виставляння підсумкових оцінок.
- ✓ Відвідуваність учнів та її облік.
- ✓ Оформлення журналу.
- ✓ Загальні висновки.

Контроль за розробкою та виконанням плануючої документації

№ з/п	ШБ	Предмет	Розробка плануючої документації	Дата	Виконання навчальних планів	Дата
1.		Російська мова і література	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	05/09/ 07р.		25/12/07 15/06/08
2.		Іноземна мова	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	06/09/ 07р.		25/12/07 15/06/08
3.		Українська мова і література	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	10/09/ 07р.		25/12/07 15/06/08
4.		Хімія	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	11/09/ 07р.		26/12/07 16/06/08
5.		Історія	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	12/09/ 07р.		26/12/07 16/06/08
6.		Математика	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	13/09/ 07р.		26/12/07 16/06/08
7.		Біологія, географія	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	14/09/ 07р.		27/12/07 17/06/08
8.		Захист Вітчизни	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	17/09/ 07р.		27/12/07 17/06/08
10		Фізичне виховання	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	18/09/ 07р.		27/12/07 17/06/08
11		Математика	Перспективно-тематичний план, комплексно-методичне забезпечення	19/09/ 07р.		27/12/07 17/06/08

Заступник директора з НР

Наказ № _____ (приклад)

від «_» _____ 200_ року
Про підсумки ведення журналів
теоретичного навчання

м. Дніпропетровськ

Протягом II семестру 20__ -20_- н.р. заступником директора з навчальної роботи _____ проводилася перевірка стану ведення журналів викладачами-предметниками та класними керівниками, про що робилися відповідні помітки в кінці кожного журналу.

У ході перевірки встановлено:

1. Без зауважень ведуть журнали класні керівники
2. немає зауважень до викладачів –предметників

Разом з тим при перевірці журналів виявлено такі недоліки :

1. Викладачі _____ порушують правила ведення журналів.
2. Викладачі _____ допускають помилки , записуючи дати проведення уроків.
3. Не заповнюють своєчасно сторінки журналів викладачі _____ в групах _____
4. Викладачі _____ не виставляють оцінки за практичну частину програми.

На підставі вищезазначеного

НАКАЗУЮ :

1. За недбале ведення журналів теоретичного навчання попередити викладачів про те, що журнал теоретичного навчання є документом суворої бухгалтерської звітності і в ньому не допускаються помилки, виправлення, затирання тощо._____.
2. Заступнику директора з навчальної роботи ознайомити викладачів і класних керівників з наказом, попередити їх про дотримання «Правили ведення журналу».
3. Контроль за виконанням наказу доручаю заступнику директора з НР _____.

Директор _____

Додаток №6.

При перевірці стану викладання предметів слід користуватися традиційною структурою:

- документація з предмета (плани, відповідність планування програмі);
- виконання навчального плану та програми;
- рівень навчальних досягнень учнів з предмета;
- якість проведення уроків, оптимальність методів викладання предмета; робота викладача зі стимулювання діяльності, мотивації учнів;
- ведення викладачами методичної комісії документації (класні журнали, зошити, протоколи засідань тощо);
- матеріально-технічна база викладання предмета (кабінети, їх обладнання, засоби навчання);
- система позакласної роботи з предмета; – методична робота викладачів, дослідно-експериментальна робота методичної комісії;

– збереження і розподіл енергетичного потенціалу викладача впродовж робочого дня.

Вашій увазі пропонуються різні схеми аналізу уроків за об'єктами та предметами контролю, які стануть для Вас підказкою при відвідуванні уроків педагогів. Також користуючись готовими бланками аналізу уроків можна формувати загальну книгу обліку наслідків внутрішньо училищного контролю. Згідно з інструкцією з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах (Наказ МОН України від 23.06.2000р №240), «Книга обліку наслідків внутрішньо училищного контролю» є одним із обов'язкових документів. До ведення книги існує низка вимог. Перша сторінка містить: найменування навчального закладу, юридичну адресу навчального закладу, прізвища, імена, по батькові членів адміністрації, назва книги, дата початку і дату закінчення ведення книги. Наступна сторінка містить перелік об'єктів контролю. Далі подаються графіки відвідування уроків та позакласних заходів педагогів, зокрема тих, хто найближчим часом атестується, графік відкритих уроків тощо.

У даній книзі директор, заступники, старший майстер, методист у довільній формі ведуть записи висновків та пропозицій за наслідками вивчення роботи педагога. Вивчаючи систему роботи педагога, особливо в рік атестації доречним буде вивчення системи роботи, із сформулюванням загальних висновків та складанням відповідних пропозицій. Книга обліку наслідків внутрішньо училищного контролю зберігається в навчальному закладі протягом п'яти років. На результатах внутрішньо училищного контролю базується прийняття управлінських рішень.

Схема повного аналізу уроку

I. Аналіз мети уроку.

- Правильність і обґрунтованість мети уроку з урахуванням:
 - а) програмових вимог;
 - б) змісту матеріалу;
 - в) необхідного рівня навчальних досягнень учнів;
 - г) місця уроку в системі уроків за даною темою;
 - д) підготовки класу;
 - е) можливостей учителя;
- ж) прогнозів кінцевих результатів навчання.
- Форми і методи доведення мети до учнів. Доцільність цих форм і методів.
- Ступінь досягнення поставленої мети.

II. Аналіз структури й організації уроку.

- Відповідність структури уроку його меті та типу.
- Логічна послідовність і взаємозв'язок етапів уроку.
- Добір дидактичних завдань уроку.

- Раціональність поділу часу за етапами уроку.
- Наукова організація праці вчителя та учнів.
- Організація етапів уроку.
- Оптимальний темп ведення уроку.
- Наявність плану і ступінь його виконання.

III. Аналіз змісту уроку.

- Відповідність змісту уроку вимогам державних програм.
- Логічність, доступність викладу нового матеріалу.
- Науковість викладу (чи відповідає рівень складності викладу матеріалу вчителем рівню складності викладеного змісту в підручнику).
- Виділення основних ідей положень, принципів за даною темою.
- Зв'язок змісту уроку з життям.
- Зв'язок змісту уроку із потребами та інтересами учня.
- Формування самостійного мислення, пізнавальних інтересів учнів засобами навчання.

IV. Аналіз методики проведення уроку (діяльність викладача).

- Правильність дібраних методів та форм організації навчально-пізнавальної діяльності учнів з урахуванням:
 - а) теми уроку;
 - б) мети уроку;
 - в) можливостей класу та окремих учнів;
 - г) можливостей учителя;
 - д) навчально-матеріальної бази.
- Оптимальність дібраних методів та форм навчання.
- Співвідношення творчих та репродуктивних методів, традиційних та нетрадиційних форм роботи.
- Рівень організації роботи учнів з різними навчальними можливостями.
- Забезпечення навчання учнів з високим рівнем знань на вищому рівні складності.
- Використання засобів навчання (наочних посібників, дидактичних матеріалів, ТЗН, комп'ютерної техніки).
- Організація вчителем самостійної роботи учнів (характер тренувальних вправ, види самостійних робіт: ступінь складності, варіативність, індивідуальний підхід до завдань, інструктаж тощо).
- Педагогічна техніка вчителя: темп мови, дикція, емоційність викладу, точність використання спеціальної термінології, культура міжособистісного спілкування, прийоми впливу на учнів.
- Діяльність учителя як консультанта, координатора навчання.

V. Аналіз роботи учнів на уроці.

- Активність і працездатність учнів на різних етапах уроку.
- Рівень інтересу до теми, що вивчається.
- Володіння учнями раціональними прийомами роботи. Культура праці на уроці.
- Виконання учнями єдиних вимог до навчальної праці.
- Поглиблення навичок самоконтролю, самонавчання.
- Культура міжособистісних стосунків.

VI. Аналіз виконання домашнього завдання.

- Мотивація домашнього завдання на даному уроці, його мета її усвідомлення її учнями.
- Методи і прийоми перевірки домашнього завдання.
- Характер домашнього завдання (тренувальний, творчий, закріплювальний, розвивальний, диференційований).
- Обсяг домашнього завдання.
- Диференціювання домашнього завдання.
- Обґрунтованість домашнього завдання всім ходом уроку.

VII. Оцінка санітарно-гігієнічних умов уроку.

- Стан класної дошки.
- Відповідність меблів віковим особливостям учнів.
- Рівень освітлення, чистота приміщення.
- Розміщення учнів у навчальній аудиторії з урахуванням особливостей їхнього здоров'я.
- Режим провітрювання, проведення фізкультхвилинок, фрагментів релаксації, елементів аутотренінгу.
- Використання наочності, що відповідає нормам (величина, чіткість написання, колір букв).
- Дотримання правил охорони праці й техніки безпеки.

VIII. Психолого-дидактичний аналіз уроку.

Особистісно-орієнтоване навчання — різноаспектне. Варто виділити змістовий, процесуальний, комунікативний аспекти..

I. Змістовий аспект

- Насиченість уроку, пізнавальна значимість.
- Композиція уроку — структура, логіка, цілісність.
- Проблемність змісту, рівень складності.
- Робота над загально навчальними вміннями та навичками.
- Виконання наочності як джерела знання.
- Теоретичне осмислення знань, явищ.

- Диференціація та індивідуалізація навчання.
- Розвиток творчості дитини, використання особистого досвіду учнів.
- Усвідомлення мети, методів навчання.
- Поетизація (естетизація) процесу навчання

II. Процесуальний аспект

- Енергетична сила вчителя (голос, міміка, мова, уселяння).
- Володіння вмінням само презентації (подачі себе).
- Підтримка активності сприйняття навчального матеріалу (зміна видів діяльності, паузи).
- Уміння витримати паузи після формування запитань (час на роздуми, прийняти рішення).
- Уміння знаходити позитивні моменти в неточних відповідях дітей.
- Уміння спокійно реагувати на помилки учнів, розглядати їх як нові проблеми, питання.
- Уміння використовувати простір класу як сцену.
- Уміння підводити учнів до самостійного відкриття, пошуку розв'язків завдання.
- Уміння вести цілеспрямовану бесіду.

III. Комунікативний аспект (спілкування педагога та учнів)

- Уміння зберігати інтерес до дітей, їхньої індивідуальності, думки, почуття.
- Уміння створювати настрій, викликати стан пізнавальної солідарності.
- Уміння уявити себе на місці дитини, бачити обставини її очима.
- Уміння організувати і вести діалог, віддаючи ініціативу дітям.
- Уміння встановлювати продуктивні відносини.
- Уміння регулювати внутриучилищні відносини, регулювати самооцінку учня.
- Володіння невербальними засобами спілкування.
- Здатність забезпечити стійку, природну поведінку дітей.
- Уміння емоційно об'єднуватися, створювати в учня відчуття взаєморозуміння. Уміння викликати в учня бажання виправдати сподівання вчителя.
- Уміння планувати і гнучко регулювати ритм педагогічного спілкування.

IV. Комунікативний аспект (міжособистісне спілкування)

- Уміння забезпечити спілкування дітей без втручання дорослих.
- Забезпечення інтересу дітей до думок, суджень, знань ровесників.

- Формування в учнів уміння слухати інших, володіти діалоговою формою спілкування.
- Формування у школярів уміння відчувати стан товариша, потребу допомогти іншим.
- Виховання у дітей цікавості до групової роботи, бажання її удосконалити.
- Реалізація індивідуальності учнів у груповій діяльності.
- Формування в учнів уміння розподіляти ролі під час розв'язання колективних завдань, працювати узгоджено та результативно.
- Мобілізація пізнавальної активності дитини колективом класу.
- Виховання в учнів уміння радитися одні з одними.
- Вміння вчителя володіти мімікою, щиро передавати свої почуття, встановлювати зоровий контакт з учнями.

Загальні висновки щодо уроку

- Оцінка аналізу уроку вчителем, який його проводив.
- Загальна оцінка досягнення поставленої на уроці мети. Виконання плану уроку.
- Аргументована характеристика достоїнств уроку: елементи творчості, знахідки, результативність, ефективність методів і форм роботи.
- Недоліки уроку, діагностика причин недоліків, конкретні пропозиції щодо їх усунення.
- Рекомендації щодо самоосвіти на основі висновків і пропозицій, визначення термінів повторного аналізу.

Схеми аналізу уроків, які відвідують з різною метою

I. Мета. Планування навчально-виховних цілей уроку та оцінка їхньої оптимальності

- Повнота, комплексність, різносторонність завдань уроку.
- Врахування індивідуальних особливостей учнів класу при плануванні завдання.
- Характер навчальних, виховних, розвивальних завдань.
- Наявність диференційованих завдань.

II. Мета. Оцінка оптимальності змісту уроку.

- Відповідність мети уроку змісту навчального матеріалу. Вибір адекватних методів навчання та форм роботи.
- Науковість, системність, доступність викладу матеріалу.
- Виховна спрямованість уроку.

- Оцінка змісту матеріалу із точки зору його розвивального впливу (розвиток пізнавальних інтересів, емоцій, раціональних прийомів мислення, загальнонавчальних навичок та вмінь, наполегливості).
- Здійснення міжпредметних зв'язків.
- Уміння вчителя виділяти у змісті матеріалу основні ідеї, принципи, закономірності та концентрувати увагу на основних принципах, фактах, законах.
- Недоліки у змісті уроку.

III. Мета. Оцінка оптимальності вибору методів, форм навчально-пізнавальної діяльності.

- Відповідність обраних методів загальній спрямованості навчання, дидактичній меті, змісту матеріалу, віковій та індивідуальним особливостям учнів, специфіці предмета.
- Методи вивчення нового матеріалу.
- Методи формування умінь та навичок.
- Методи стимулювання та мотивації.
- Методи контролю та самоконтролю.
- Оптимальність поєднання різних методів, обґрунтованість методів.
- Використання наочних посібників, дидактичних матеріалів, технічних засобів, комп'ютерів.
- Методика організації самостійних робіт.
- Раціональність фронтальних, індивідуальних, парних форм організації навчально-пізнавальної діяльності.

IV. Мета. Перевірка рівня навчальних досягнень, форм та методів навчання.

- Місце контролю в системі уроку та доцільність їх застосування.
- Методика перевірки домашніх завдань.
- Розвиток в учнів навичок самоаналізу та самоконтролю (взаємна перевірка, рецензування, самоконтроль).
- Кількість опитаних учнів, глибина та різноманітність перевірки знань.
- Виховний аспект методів та форм контролю.
- Урахування індивідуальних особливостей учнів при перевірці.
- Методи та форми активізації діяльності учнів при перевірці.
- Кількість оцінок, їхня об'єктивність, аргументованість відповідно до 12-бальної системи оцінювання.
- Зміст та характер запитань, завдань (відтворювальні, проблемні, орієнтовані на встановлення причинно-наслідкових зв'язків тощо).

- Оцінка якості знань, умінь, навичок (повнота, усвідомлення, міцність, глибина, системність відповідей тощо).

V. Мета. Формування загально навчальних умінь і навичок на уроці.

- Визначення завдань щодо формування загальнонавчальних навичок.
- Відбір видів діяльності, спрямованих на формування умінь і навичок.
- Добір завдань і вправ для формування загальнонавчальних умінь і навичок.
- Оптимальність роботи та форм організації пізнавальної діяльності з метою формування загальнонавчальних умінь і навичок.
- Труднощі, які виникають в учителя і учнів під час розв'язання цих завдань.
- Формування навичок планування навчальної роботи.
- Формування вміння виділяти головне в матеріалі.
- Рівень сформованості умінь і навичок.

VI. Мета. Вивчення шляхів та способів активізації пізнавальної діяльності.

- Активізація пізнавальної діяльності на різних етапах уроку.
- Прийоми активізації при застосуванні різних методів навчання.
- Використання проблемного навчання, індивідуалізації та диференціації, особистісно-орієнтованих підходів з метою активізації пізнавальної діяльності.
- Результативність активізації навчально-пізнавальної діяльності в якісному та кількісному відношеннях.

VII. Мета. Вивчення характеру взаємовідносин учителя і учнів.

- Організація роботи учнів на різних етапах уроку.
- Уміння вчителя володіти класом, активізувати діяльність учнів, організувати самостійну роботу.
- Індивідуальний підхід до учнів.
- Рівень педагогічних вимог до учнів, їхніх відповідей, розвитку мови та мислення.
- Характер постановки питань учням.
- Реакції учителя на помилки, яких припустилися учні у відповідях.
- Характер взаємовідносин між учнями.
- Загальна емоційна та інтелектуальна атмосфера на уроці.
- Дотримання норм педагогічної етики. Культура спілкування.
- Стиль і темп роботи вчителя, їхній вплив на діяльність учнів (енергійність, рішучість, в'ялість, байдужість тощо).
- Стимуляція успіхів учнів, арсенал стимулів.
- Мовна взаємодія на уроці (культура мови, логічність, емоційність).

VIII. Мета. Реалізація принципів навчання на уроці.

- Реалізація основних дидактичних принципів в змісті та методах навчання.

- Реалізація принципів навчання на різних етапах уроку.
- Показ реалізації одного із принципів навчання на уроці:
 - > науковості;
 - > наочності;
 - > активності та самостійності;
 - > відповідності навчання реальним можливостям учнів та вчителя; усвідомленості.
- Відбір засобів, методів та прийомів, що застосовувалися, для реалізації принципу усвідомленості:
 - > використання наочності;
 - > урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів;
 - > розв'язання пізнавальних завдань;
 - > організація самостійної пізнавальної діяльності;
 - > перевірка виконання домашнього завдання, ступеня осмислення нового матеріалу;
- ◆ прийоми, використані для перевірки усвідомлення нового (доведення, порівняння постановка проблемних питань).
- Наявність єдності та взаємозв'язку принципів навчання на уроці.

ІХ. Мета. Організація пізнавальної діяльності на уроці.

- Організація сприйняття учнями матеріалу на уроці:
 - ◆ підготовка до сприйняття нового матеріалу;
 - ◆ створення умов для успішного сприйняття матеріалу;
 - ◆ використання різних видів сприйняття (безпосереднє, опосередковане);
 - ◆ нові уявлення, сформовані на уроці;
 - ◆ керування сприйняттям учнів із боку вчителя.
- Формування понять на уроці:
 - ◆ рівень та глибина знань, якими оперують усі учні класу;
 - ◆ виділення у структурі знань наукових фактів, понять, законів, теорій;
 - ◆ формування нових понять, теоретичних узагальнень, висновків.
 - ◆ рівень сформованих понять;
 - ◆ наявність усіх етапів формування понять.
- Організація запам'ятовування:
 - ◆ встановлення зв'язку нового матеріалу з вивченим раніше;
 - ◆ концентрація уваги на основному;

- ◆ повторення основних правил, законів, виведених на уроці, організація закріпленні нового матеріалу.

Комплексний аналіз уроку

- Планування навчально-виховних цілей уроку:
 - ◆ освітні завдання уроку;
 - ◆ виховні завдання;
 - ◆ завдання щодо розвитку в учнів інтелекту, волі, емоцій, уваги, уяви, інтересів;
 - ◆ взаємозв'язок дидактичних, виховних та розвивальних цілей розвитку на різних етапах навчання.
- Оцінка оптимізації змісту навчання. Виділення головного, істотного. Виділення об'єкт міцного засвоєння. Повноцінність змісту уроку на різних етапах.
- Вибір та застосування різних джерел інформації навчального матеріалу.
- Оптиміальне поєднання різних методів навчання у ході уроку. Обґрунтованість вибору.
- Виховання інтересу до навчання.
- Культура праці вчителя та учнів.
- Контроль засвоєння знань, умінь, навичок (форми контролю, відповідність виставлених балів рівню знань).
- Характер домашнього завдання, його диференційованість.

Особливості проблемно-розвиваючого уроку:

Формування учителем пізнавальних інтересів учнів:

- ◆ постановка цілей, актуалізація пізнавальних потреб;
- ◆ орієнтація у предметній діяльності;
- ◆ формулювання мети, збудження емоційних та мотиваційних станів (досягнення успіху, радості та задоволення від правильних рішень тощо);
- ◆ створення проблемних ситуацій;
- ◆ спонукання до висловлення гіпотез.

Формування в учнів навчальних умінь і навичок:

- ◆ виділення основного;
- ◆ створення умов для цілеспрямованої самостійної діяльності учнів
- ◆ організація контролю за самостійною діяльністю учнів.

Формування в учнів логічного мислення:

- ◆ забезпечення процесів аналізу, синтезу;
- ◆ порівняння;

- ◆ узагальнення систематизації, індукції, дедукції.

Формування в учнів пізнавальних умінь:

- ◆ формування проблем;
- ◆ висування пропозицій та обґрунтування гіпотез;
- ◆ розв'язання проблем;
- ◆ застосування знань у новій проблемній ситуації;
- ◆ перевірка правильності рішень.

Схема спостереження уроків при вивченні системи уроків вчителя

1. Підготовка педагога до вивчення теми. Якість тематичного і поурочного планування, накопичення і відбір дидактичного матеріалу.

2. Психологічний режим:

- мобілізуючий початок уроку, емоційний фон;
- система стимулювання пізнавальної активності учнів;
- виховання на уроці, культура спілкування;
- методи і прийоми мобілізації всіх зусиль—розумових, фізичних, вольових — для досягнення поставлених завдань.

3. Зміст навчання, відповідність вимогам програми:

- тема;
- мета (навчальна, виховна, розвивальна);
- типи уроків, їх структура;
- дотримання програми;
- відбір навчального матеріалу (обсяг, повнота).

4. Реалізація дидактичних принципів навчання:

- наукова спрямованість;
- зв'язок із життям;
- доступність викладу;
- систематичність і послідовність;
- забезпечення міжпредметних зв'язків;
- свідомість засвоєння, активність учнів;
- єдність конкретного й абстрактного.

5. Методи і прийоми роботи педагога й учнів на уроках:

- методи вивчення нового матеріалу;
- методи закріплення, вироблення навичок і вмінь;
- методи і прийоми перевірки та оцінювання знань учнів;
- активізація пізнавальної діяльності учнів;
- місце і питома вага самостійних і творчих робіт на уроках.

Елементи наукової організації праці педагога й учнів.

6. Обладнання уроків:

- доцільність, ефективність використання наочності, технічних засобів навчання (ТЗН), електронних засобів навчального призначення (ЕЗНП);
- характер використання (ілюстративний, науково-пізнавальний).

7. Система домашніх завдань:

- характер завдань (творчий, репродуктивний);
- наступність між класною і домашньою роботою;
- врахування індивідуальних особливостей;
- зв'язок із життям;
- обсяг;
- виховний і розвивальний характер;
- мотивація виконання домашніх завдань.

8. Санітарно-гігієнічний режим на уроці.

9. Дотримання педагогом єдиних вимог до учнів.

10. Насиченість уроку, темп, раціональне використання часу.

11. Ступінь оволодіння учнями знаннями, уміннями і навичками. Обсяг знань.

12. Система письмових робіт учнів, якість їх виконання.

13. Організація педагогом позакласної роботи, використання різних джерел інформації.

Картка комплексного спостереження за уроком теоретичного навчання з предмету: ____ « ____ » _____ 2011 року

Викладач _____ група _____ кількість учнів ____

Тема програми _____

Тема уроку (номер уроку) _____

Тип уроку _____

Аспекти контролю якості викладання	Рівні у 4-х бальній системі				Примітка
	низький	середн.	дост.	висок.	
	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	
➤ Організаційний					
1. Організаційна підготовка до уроку					
2. Виконання санітарно-гігієнічних вимог					
3. Ступінь оснащення уроку					
4. Раціональне використання часу уроку					
5. Ведення документації вчителя					
6. Організаційне завершення уроку					
➤ Змістовний					
1. Відповідність матеріалу уроку					

типології					
2. Відповідність мети уроку його змістовій частині					
3. Оптимальність обсягу матеріалу					
4. Рівень інтеграції матеріалу на особистий досвід учня					
5. Рівень використання між предметних зв'язків					
➤ Дидактичний					
1. Визначення цілей і завдань уроку (мотивація)					
2. Рівень завдань до актуалізації з урахуванням особистісних можливостей					
3. Дотримання логіки викладання матеріалу					
4. Використання різних форм і методів навчання					
5. Організація самостійної роботи учнів					
6. Добір навчальних завдань					
• репродуктивний					
• евристичний					
• проблемний					
• дослідницький					
• творчий					
7. Використання форм навчання					
• монологічний					
• діалогічний					
• полілогічний					
8. Формування навичок					
• самоаналізу					
• самоконтролю					
9. Добір оптимального обсягу домашніх завдань з урахуванням рівня навчальних досягнень учнів.					
10. Використання рекомендацій щодо виконання домашньої роботи					
11. Збалансованість домашніх завдань за складністю, обсягом, тощо					
12. Обговорення з учнями ходу уроку					

(що дізнались нового, що сподобалось, що ні, що хотіли б повторити на наступному уроці)					
➤ Психологічний					
1.Розвиток мислення, пам'яті, уваги тощо					
2.Ступінь відповідності змісту структурі уроку, принципам розвивального навчання					
3.Урахування вікових особливостей учнів					
4.Виконання психологічних вимог до організації уроків					
5.Ступінь активності учнів					
6.Психологічний фон уроку					
➤ Виховний					
1.Ступінь виховного впливу системи уроків					
2.Ступінь естетичного та етичного впливу на учнів					
3.Рівень культури праці					
4.Рівень організованості					
5.Рівень дисципліни					
6.Стиль відносин учнів між собою та з учителем					
➤ Авторський почерк					
1.Авторські методики					
2.Авторські посібники, дидактичний матеріал					
3.Рівень оволодіння інноваційними методами роботи					

Висновки : _____

Пропозиції _____

Підпис викладача : _____

Підпис перевіряючого : _____

Організація диференційованого навчання на уроці

<i>№</i>	<i>Компоненти уроку</i>	<i>Якісна оцінка</i>	<i>Бал</i>
1.	Постановка мети, мотивація навчальної діяльності на уроці		
2.	Науково-методичний рівень вправ		

3.	Гуманістична спрямованість навчання		
4.	Рівні педагогічних технологій		
5.	Рівні особистісно-зорієнтованої взаємодії в середовищі навчання на уроці		
6.	Організація диференційованого навчання		
7.	Формування умінь самостійної праці		
8.	Системність та цілісність навчання		
Загальна оцінка			

Пропозиції: _____

Висновки: _____

Підпис перевіряючого _____

Схема аналізу уроку за співвідношенням репродуктивних і творчих ситуацій на уроці

<i>№</i>	<i>Види творчих і репродуктивних ситуацій</i>	<i>Затрати у часі</i>	<i>Час, у %</i>	<i>Частота виявів</i>
1.	Створення проблемних або дискусійних ситуацій			
2.	Заохочення учнів до висування гіпотез, генерування ідей, розв'язання творчих завдань			
3.	Стимулювання фантазії (наприклад, написання творчої роботи тощо)			
4.	Пропозиція учням самостійно проаналізувати проблему, запропонувати її розв'язання, висловити критичні зауваження			
5.	Співробітництво учнів у навчально-творчій діяльності			
6.	Розбиття творчого завдання на підзавдання			
7.	Внутрішньопредметне перенесення знань			
8.	Міжпредметне перенесення знань, умінь, навичок			
9.	Загальні витрати часу на творчі ситуації			
10.	Переказ, відтворення почутого, перечитаного			
11.	Розв'язання типових задач, виконання однотипних вправ			
12.	Заслуховування інформації учителя, доповіді учня			
13.	Виконання вправ, завдань за зразком			
14.	Запис тексту під диктовку вчителя			
15.	Спостереження дослідів з метою ілюстрації законів, явищ			
16.	Загальні витрати часу на репродуктивні ситуації			

17.	Співвідношення витрат часу на творчі та ре-продуктивні ситуації			-
-----	---	--	--	---

Висновки щодо резервів уроку, збільшення часу на творчу діяльність

Підпис перевіряючого _____

Схема аналізу особистісно-орієнтованого уроку

Вид спостереження	Основні критерії	Виявлені критерії		
		завжди	іноді	немає
Використання індивідуального досвіду учнів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виявлення цього досвіду шляхом постановки запитань 2. Організація обміну змістом власного досвіду між учнями 3. Підтримка учителем найбільш правильних версій. 4. Побудова на основі цих версій вивчення нового матеріалу 			
Застосування учителем на уроці дидактичного матеріалу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Використання учителем різних джерел інформації 2. Заохочення учнів до виконання нестандартних, проблемних завдань 3. Добір завдань різної складності 4. Застосування карток з описом основних навчальних дій та послідовністю їхнього виконання 			
Характер педагогічного спілкування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уважне вислуховування учнів, незалежно від рівня їхньої успішності 2. Бесіда з дітьми на рівних, підтримка партнерських, доброзичливих стосунків 3. Підтримка незалежності учнів, упевненості в собі 4. Прояв чуйності, доброзичливості вчителя до кожного учня 5. Надання допомоги дітям, які не встигають за темпом роботи 			

	класу			
Активізація способів навчальної праці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стимулювання учнів до застосування різноманітних способів навчальної роботи 2. Аналіз усіх запропонованих способів, розв'язання проблем 3. Обговорення найбільш раціональних способів 4. Виявлення серед запропонованих учням найбільш особистісно-значимих шляхів розв'язання завдань 5. Оцінювання не лише результату, а й процесу виконання завдань 			
Організація навчально - виховного середовища та його вплив на учнів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рівень залучення кожного учня в роботу класу протягом усього уроку 2. Надання дітям можливості вибирати завдання серед різних варіантів, запропонованих учителем 3. Створення умов, які дозволять кожному учневі бути активним, самостійним 			

Пропозиції : _____

Висновки : _____

Підпис перевіряючого : _____

Оцінка творчого потенціалу вчителя

<i>Вид діяльності</i>	<i>Бали</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Уміння розвивати, активізувати творчі здібності учнів 2. Уміння будувати відносини з учнями в нестандартних умовах: <ol style="list-style-type: none"> а) рівень особистої творчості педагога б) вибір лінії поведінки в нестандартних умовах, досягнення результатів в) здатність імпровізувати (органічно втілювати свої плани в живе спілкування, співвідношення задумів з навчальними обставинами, уміння знайти засоби необхідного корегування, використання 	

незапланованих заздалегідь засобів професійної комунікації; виразність мови, жести, епітети г) уміння моделювати ситуацію навчального вибору д) створення умов для інтелектуально-творчого самовираження школярів	
--	--

Пропозиції: _____

Висновки: _____

Підпис перевіряючого _____

**Таблиця контролю якості викладання та
рівня навчальних досягнень учнів
(узагальнюючий по групі)**

«__» _____ 2011р.

		<i>Аспекти контролю якості викладання та рівня навчальних досягнень</i>	<i>Група / Предмет/ викладач</i>			
Контроль навчальних досягнень учнів	1	Рівень навчальних досягнень та компетенцій учнів відповідно до вимог програми				
	2	Сформованість в учнів загально навчальних умінь та навичок				
	3	Встановлення причинно-наслідкових зв'язків				
	4	Рівень умінь та навичок самонавчання				
	5	Результати стартових контрольних робіт				
	6	Результати контролю навчальних досягнень учнів				
Організаційний		Ступінь організаційної підготовки до уроків				
		Залучення учнів до роботи на уроці				
		Раціональне використання часу уроку				
		Виконання санітарно-гігієнічних вимог				
		Ступінь оснащення уроку				
		Ведення документації вчителем				
		Організаційна завершеність уроку				
Дидактичний		Визначення цілей і завдань уроку, системи уроків				
		Дотримання дидактичних принципів				
		Дотримання логіки викладання матеріалу				

		Використання різноманітних форм і методів навчання				
		Активізація пізнавальної діяльності учнів				
		Організація самостійної роботи учнів				
		Відповідність структури уроку і його результатів поставленій меті				
		Забезпечення високого рівня пізнавальної активності				
		Реалізація принципів індивідуалізації та диференціації				
Контроль якості викладання	Методичний	Діяльність вчителя та учнів				
		Сукупність прийомів, методів для розв'язання дидактичних завдань				
		Оптимальний вибір методів і видів перевірки знань учнів				
		Ефективність використання дидактичних принципів				
		Види і місце самостійної роботи учнів на різних етапах уроку				
		Керівна роль учителя у процесі роботи учнів				
	Психологічний	Методи диференційованої роботи залежно від індивідуальних можливостей учнів				
		Розвиток мислення, пам'яті, уваги тощо				
		Ступінь відповідності змісту структурі уроку, принципам розвивального навчання				
		Урахування вікових особливостей учнів				
		Виконання психологічних вимог до організації уроків				
		Ступінь активності учнів				
	Виховний	Психологічний фон уроку				
		Ступінь виховного впливу системи уроків				
		Ступінь естетичного та етичного впливу на учнів				
		Рівень культури праці				
		Рівень організованості				
		Рівень дисципліни				
	Стиль відносин учнів між собою та з учителем					
Авторські	Авторські програми					

<i>й почерк</i>	Авторські методики				
	Авторські посібники, дидактичний матеріал				
	Рівень оволодіння інноваційними методами роботи				

Висновки: _____

Професійно-теоретична підготовка передбачає оволодіння знаннями з двох напрямків: загальнотехнічного та спеціального. Об'єктами оцінювання навчальних досягнень учнів з професійно-теоретичної підготовки є загальнотехнічні, технологічні, спеціальні знання, що здобуті у процесі вивчення відповідних навчальних дисциплін та уміння і навички застосувати ці знання при виконанні як типових, так і нестандартних завдань в межах навчальних програм.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є: контролююча, навчальна, діагностико-коригуюча, стимулюючо-позитивна, виховна.

При визначенні навчальних досягнень учнів з професійно-теоретичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень самостійності учня при здійсненні пізнавальної діяльності, відповідях та виконанні практичних завдань: з допомогою, з частковою допомогою, з консультативною допомогою викладача, самостійно;
- рівень відтворення навчального матеріалу: рівень розпізнавання, рівень запам'ятовування; без розуміння або з розумінням; в неповному обсязі (елементи, фрагменти, основні положення, основний навчальний матеріал), в повному обсязі, правильно або з помилками та неточностями тощо;
- характеристики якості знань: глибокі, узагальнені, системні, міцні, осмисленні, гнучкі, дієві;
- характеристики відповіді учня: правильність, цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість;
- рівень застосування знань, умінь і навичок для використання практичних або контрольних завдань: усвідомлено або не усвідомлено; в неповному або в повному обсязі; за типовим або за самостійно розробленим алгоритмом (послідовність дії); правильно або з помилками та неточностями;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, систематизувати, порівнювати, узагальнювати, класифікувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки тощо;
- рівень застосування довідкової, технічної, конструкторсько-технологічної документації у навчальній діяльності;
- характер помилок та здатність їх виправляти;
- самостійність оцінних суджень.

Професійно практична підготовка полягає в оволодінні учнями уміннями і навичками застосувати здобуті професійні теоретичні знання (загальнотехнічні, технічні, спеціальні) у продуктивній діяльності за обраною професією.

Професійна-практична підготовка включає:

виробниче навчання у навчально-виробничих майстернях, лабораторіях, дільницях та полігонах;

виробниче навчання безпосередньо на підприємстві;

виробничу практику з метою вдосконалення набутих умінь і навичок та досягнення встановленого рівня кваліфікації.

При визначенні навчальних досягнень учнів з професійно-практичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи;
- рівень володіння прийомами і технологічними операціями, що необхідний для виконання даної роботи;
- рівень самостійності учня у процесі організації роботи та виконання навчально-виробничого або контрольного завдання з допомогою, з консультативною допомогою майстра виробничого навчання, самостійно;
- характер виконання навчально-виробничого або контрольного завдання (за типовим або самостійно складеним алгоритмом, в типовій, в ускладненій або нестандартній ситуації);
- обсяг і тривалість виконання навчально-виробничого або контрольного завдання;
- уміння користуватися різними видами технічної та конструкторсько-технологічної документації та розробляти її види;
- уміння застосовувати прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи;
- відповідність результату роботи вимогам кваліфікаційної характеристики з обраної професії відповідного ступеню професійно-технічної освіти на даний період навчання;
- рівень виконання діючих якісних і кількісних показників (норми виробітки, норми часу тощо);
- уміння дотримуватись нормативних витрат матеріалів та інших ресурсів в процесі виконання робіт;
- характер помилок та здатність їх виправити;
- рівень опанування основами професійної культури та здатності до продуктивної і творчої співпраці у колективі;
- уміння організувати робоче місце;
- рівень дотримання правил безпеки праці.

Пропозиції щодо висновків відвіданих уроків

- Продумувати у комплексі та конкретизувати у плані уроку завдання навчання, розвитку та виховного впливу.
- Ретельніше продумувати не тільки навчальну мету, але й розвивальну та виховну. У зв'язку з цим опрацювати добірку матеріалів у методичному кабінеті «Рекомендації вчителю» — вимоги до визначення мети та завдань уроку.
- Конкретизувати мету та завдання уроку, пов'язуючи їх зі змістом навчального матеріалу.
- Поглиблювати практичні вміння та навички у використанні інноваційних форм і методів роботи.
- Застосовувати наочність, яка привернула б увагу учнів до матеріалу, що вивчається.
- Доцільніше використовувати наочність, продумати її місце у структурі.
- Використовувати у системі методів навчання елементи проблемності через систему відповідних прийомів.
- Продумувати і правильно використовувати контрольну - корекційну функцію уроку як стимулюючу роль навчальної праці.
- Ретельно продумувати методи та прийоми роботи над навчальним матеріалом відповідно до структурної організації уроку.
- Продумувати систему вправ, належну практичну спрямованість уроку.
- Продумувати систему запитань, які спонукали б до висновків, зіставлень, аналізу.
- Приділити увагу добору дидактичного матеріалу (елементи новизни, факти для порівняння, зіставлення, висновків), подбати про його виховне значення (матеріали методичного кабінету школи «На допомогу вчителю»).
- Практикувати випереджувальні завдання, продумувати їх систему, значення.
- Продумувати систему роботи з підручником, передбачати самостійну роботу (відбір матеріалу для ілюстрації, виписування з підручника орфограм, правил, законів тощо).
- Передбачити систему тренувальних вправ, що містять не тільки аналіз явищ, законів, а й творчі вправи.
- Звернути увагу на розвиваюче навчання — розвиток розумових здібностей учнів (мислення, мови, уяви, пам'яті тощо) шляхом добору відповідних методів та форм роботи.
- Покращити використання підручника як первинного джерела знань, як засобу організації самостійної роботи учнів.

- Поліпшити етап уроку «домашнє завдання», а етап уроку «перевірка домашнього завдання» використовувати для актуалізації матеріалу, необхідного для засвоєння нової теми.
- Розробити моделі уроків, у яких усунути виявлені недоліки.
- Зосереджуватись над правильними прийомами праці з учнями (опрацювати матеріал «Типи, структура, методика уроку в школі» / за ред. Онищука В. П.).
- Звернути увагу на оволодіння прийомами педагогічної технології.
- Продумувати систему домашніх завдань для циклу уроків, спираючись на індивідуальний підхід та диференційоване навчання.
- Розробити цикл можливих інтегрованих тем.
- Звернути увагу на використання гри як методу організації навчально-виховного процесу.
- Звернути увагу на методику організації колективної, групової, індивідуальної творчої діяльності.

Типові помилки під час аналізу уроку

- Аналіз має коментувальний, а не аналітичний характер (перераховуються методи, але не вказується їхня педагогічна виправданість).
- Не визначається мета відвідування.
- Аналіз уроку здійснюється без зв'язку з метою відвідування.
- Аспекти, що визначають результативність уроку (розв'язання виховних задач, формування знань, умінь та навичок, робота з розвитку особистості учнів).
- Не встановлюються причинно-наслідкові зв'язки між обраною методикою роботи та досягнутими результатами.
- Висновки не відображають найсуттєвіші аспекти, що визначають результативність уроку. (Постановка навчальної, виховної, розвиваючої мети, дидактичних завдань етапів уроку, добір методів навчання, форм організації навчально-пізнавальної діяльності, урахування навчальних можливостей учнів, психологічних закономірностей навчально-виховного процесу).
- Пропозиції не впливають з висновків, зроблених на основі аналізу уроку, не пов'язуються із зазначеною метою відвідування.
- Не вказується як реалізувати пропозиції, що конкретно слід зробити вчителю, щоб виправити помилки недоліки.

Рекомендована схема загального аналізу уроку виробничого навчання

Загальні відомості

Професія _____ Курс _____ Група _____

Мета відвідування уроку _____

Місце проведення уроку _____

Тема програми, тема уроку, їх відповідність поурочно-тематичному плану.

Прізвище, ім'я та по батькові майстра виробничого навчання _____

Дата _____

Матеріально-технічне і дидактичне забезпечення уроку

- Відповідність дидактичного і матеріально-технічного забезпечення цілям і змісту уроку.
- Забезпеченість учнів навчально-технічною документацією: її технічна грамотність і методична ефективність.
- Наявність плану уроку і конспекту вступного інструктажу.
- Організація робочих місць учнів і їх відповідність ТБ та ОП.

Характеристика ходу уроку

- Правильність (і відхилення) у визначенні теми, цілей і задач уроку.
- Обґрунтованість вибору типу і виду уроку.
- Прийоми, які використовувались майстром для мотивації майбутньої роботи.
- Методика опитування учнів за попереднім матеріалом. Відповідність опитування цілям уроку.
- Методика показу трудових прийомів.
- Системність, логічність і доступність пояснення нового матеріалу.
- Як реалізовані міжпредметні зв'язки на вступному інструктажі?
- Які прийоми використовував майстер для попередження типових помилок за темою уроку?
- Відповідність методики проведення вступного інструктажу виду виконуваних робіт (*операційних, комплексних*).
- Методи і прийоми, які застосовувались майстром для активізації розумової і професійної діяльності учнів у процесі вступного інструктажу.
- Методи закріплення навчального матеріалу вступного інструктажу.

Обґрунтованість їх вибору.

- Самостійність і активність учнів на вступному інструктажі.
- Чи використовував майстер диференційований підхід до учнів різної успішності на вступному інструктажі, у чому це виявлялося?
- Відповідність змісту вступного інструктажу його задачам.
- Зміст цільових обходів.
- Форми і методи роботи майстра в процесі поточного інструктажу, їх особливості.
- Організація поточного міжопераційного контролю роботи учнів.
- Методика проведення підсумкового контролю.
- Відповідність критеріїв оцінювання роботи учнів сучасним вимогам.
- Якість роботи учнів. Самостійність і усвідомленість їх дій.
- Відношення учнів до роботи. Увага, активність, дисципліна, організованість.
- Правильність відповідей учнів.
- Прийоми і способи, що використовував майстер у процесі індивідуального поточного інструктажу з учнями різної успішності.
- Зміст зауважень майстра, їх педагогічна значимість.
- Методи проведення заключного інструктажу, їх відповідність цілям, задачам і ходу уроку.
- Якими методами проводився аналіз помилок, їх причин і пояснення способів попередження?
- Зміст домашнього завдання, його диференційованість для учнів різної успішності. Чи був проведений інструктаж для пояснення виконання домашнього завдання?

Загальні висновки

- Як реалізуються дидактичні принципи на уроці?
- Якою мірою реалізовані цілі уроку?
- Що цінного з педагогічного досвіду майстра представлено на уроці? Що заслуговує поширення в педагогічній практиці?
- Недоліки уроку. У чому їх причина?
- Рекомендації майстру

Перш за все керівники училища періодично перевіряють заповнення журналів виробничого навчання. Особлива увага звертається на виконання навчальних планів і програм, на відповідність виконаних робіт переліку навчально-

виробничих робіт, на виконання учнями норм виробітку, на наповнюваність оцінок і облік відвідування, а також на відпрацювання кожним учнем всіх тем програми. Поряд з цим слід перевірити систематичність інструктажів з правил безпеки праці та обліку цих знань в учнів. Готуючись до відвідування уроку виробничого навчання, керівники визначають мету відвідування, уточнюють тему і мету уроку, знайомляться з програмою виробничого навчання, навчальною та методичною літературою з теми уроку. Головним критерієм оцінки уроку виробничого навчання є якість знань, умінь та навичок, набутих учнями на уроці. Після відвідування заняття керівник повинен продумати і сформулювати висновки із своїх спостережень, а потім розібрати хід і результати заняття з майстром виробничого навчання. При цьому доцільно спочатку надати майстру можливість висловити свою думку про якість і результат заняття, про його упущення. Після цього керівник дає оцінку заняття і роботи майстра, відмічає позитивні сторони та недоліки уроку, пояснює причини останнього, аргументує свої висновки і пропозиції, вказує на способи покращення виробничого навчання учнів. Результати відвідування уроків фіксуються в журналі внутрішнього контролю.

Корисно, аби про результати аналізу відвіданих занять інформувалися всі майстри виробничого навчання ліцею. Важливим питанням аналізу уроку виробничого навчання є його програма, яка багато в чому залежить від мети відвідування, педагогічного досвіду перевіряючого, організаційних умов і ряду інших моментів. У практиці внутрішнього контролю використовується цільовий (тематичний) і загальний аналіз уроків, причому загальний переважає. Тому основу організації і методики контролю та аналізу уроку можна розглядати на схемі загального аналізу, враховуючи, що вона включає всі компоненти, що можна використати при цільовому тематичному аналізі.

АЛГОРИТМ (схема) загального аналізу уроку виробничого навчання

1 Зовнішні умови та обстановка проведення уроку:

- санітарно-гігієнічний стан навчальної майстерні, наявність і стан обладнання;
- забезпеченість учнів роботами, інструментом, матеріалами, навчально-технічною документацією тощо.

2 Зміст і методика вступного інструктажу:

- правильність визначення мети уроку;
- раціональний відбір навчального матеріалу для інструктажу, його структури, дозування часу на окремі елементи;
- методика показу і пояснення трудових прийомів і процесів, використання навчально-технічної документації, наочних посібників і технічних засобів навчання;

- способи та ефективність вирішення виховних завдань, розвиток інтересу та пізнавальної активності учнів;
- організація і методика закріплення матеріалу вступного інструктажу, ступінь засвоєння його учнями.

3 Організація і методика поточного інструктажу:

- відповідність змісту вправ вимогам навчальної програми;
- правильність визначення мети і планомірність обходів робочих місць учнів;
- ефективність засобів та методичних прийомів інструктажу, що застосовуються;
- поточний контроль і прийом робіт учнів, об'єктивність оцінок.

4 Діяльність учнів на уроці:

- свідомість і ступінь самостійності;
- вміння проводити самоконтроль, застосовувати раціональні прийоми праці;
- організованість у роботі;
- ефективне використання робочого часу, відношення до роботи; типові помилки і труднощі;
- якість виконаних робіт.

5 Зміст, організація і методика заключного інструктажу з учнями. Аналізуючи урок, необхідно також оцінити організованість майстра виробничого навчання у роботі, його педагогічний такт, рівень професійної майстерності, технічну грамотність при інструктажі учнів, а також техніку мови, її логічність та доступність.

Тривалість уроку виробничого навчання, як правило, триває 6 годин. І, як показала практика внутрішнього контролю, найбільш типовим є такий варіант організації загального аналізу уроку виробничого навчання у навчальних майстернях, при якому перевіряючий повністю присутній на вступному інструктажі, 1-1,5 часу – під час виконання вправ (самостійної роботи учнів), тобто коли учні «входять у роботу», потім 30-40 хвилин через 3-3,5 години після початку уроку у період нормального темпу і ритму роботи учнів і на заключному інструктажі. Це дає можливість уважно розібратися в діяльності майстра виробничого навчання і учнів, щоб зробити необхідні висновки.

Як було зазначено, метою відвідання уроку виробничого навчання може бути загальний або тематичний контроль.

Мета контролю (примірні):

- методика та організація показу прийомів;
- активізація учнів і процесі вступного інструктажу;
- структура та організація вправ для учнів;
- активізація учнів у процесі виконання навчально-виробничих робіт;
- навчання учнів навичкам самоконтролю тощо.

Підведення підсумків уроку виробничого навчання включає, як правило, підсумкову бесіду з майстром. Керівник робить для себе відповідні записи у

журналі відвіданих уроків. Обов'язкових форм і рекомендацій по веденню записів немає. Важливо, щоб у них керівник фіксував усі моменти діяльності майстра та учнів, позитивні та негативні сторони уроку, намічав рекомендації та поради з удосконалення організації й методики виробничого навчання учнів.

Майстер в/ н : _____ група _____ кількість учнів _____

Тема програми _____

Тема уроку (номер уроку) _____

Тип уроку _____

Картка комплексного спостереження за уроком виробничого навчання з професії:

_____ « _____ » _____ 200__ року

Аспекти контролю якості викладання	Рівні у 4-х бальній системі				Примітка
	низький	середн.	дост.	висок.	
	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	
➤ Організаційний					
1. Організаційна підготовка до уроку					
2. Виконання санітарно-гігієнічних вимог					
3. Ступінь оснащення уроку					
4. Раціональне використання часу уроку					
5. Ведення документації вчителя					
6. Організаційне завершення уроку					
➤ Змістовний					
1. Відповідність матеріалу уроку типології					
2. Відповідність мети уроку його змістовій частині					
3. Оптимальність обсягу матеріалу					
4. Рівень інтеграції матеріалу на особистий досвід учня					
5. Рівень використання між предметних зв'язків					
➤ Дидактичний					
1. Визначення цілей і завдань уроку (мотивація)					
2. Рівень завдань до актуалізації з урахуванням особистісних можливостей					
3. Дотримання логіки викладання матеріалу					
4. Використання різних форм і методів навчання					
5. Організація самостійної роботи учнів					
6. Добір навчальних завдань					
• репродуктивний					
• евристичний					
• проблемний					
• дослідницький					

• творчий					
7. Використання форм навчання при показі трудових прийомів:					
• монологічний					
• діалогічний					
• полілогічний					
8.Формування навичок					
• самоаналізу					
• самоконтролю					
9. Добір оптимального обсягу домашніх завдань з урахуванням рівня навчальних досягнень учнів.					
10. Використання рекомендацій щодо виконання домашньої роботи					
11. Збалансованість домашніх завдань за складністю, обсягом, тощо					
12.Обговорення з учнями ходу уроку (що дізнались нового, що сподобалось, що ні, що хотіли б повторити на наступному уроці)					
➤ Психологічний					
1.Розвиток мислення, пам'яті, уваги тощо					
2.Урахування вікових особливостей учнів					
3.Виконання психологічних вимог до організації уроків					
4.Ступінь активності учнів					
5.Психологічний фон уроку					
➤ Виховний					
1.Ступінь виховного впливу системи уроків					
2.Ступінь естетичного та етичного впливу на учнів					
3.Рівень культури праці					
4.Рівень організованості					
5.Рівень дисципліни					
6.Стиль відносин учнів між собою та з учителем					
➤ Авторський почерк					
1.Авторські методики					
2.Авторські посібники, дидактичний матеріал					
3.Рівень оволодіння інноваційними методами роботи					

Висновки : _____

Пропозиції : _____

Підпис майстра в/н : _____

Підпис перевіряючого : _____

АНАЛІЗ УРОКУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Навчання в умовах виробництва та виробнича практика – завершальні етапи навчального процесу, на яких проходить подальше формування й удосконалення якостей, що характеризують професійну майстерність і трудове навчання молодих робітників. Аналізуючи процес виробничого навчання і практики учнів на підприємстві, необхідно користуватися вихідними організаційними і методичними положеннями, що були розкриті раніше, корегуючи їх із урахуванням специфіки мети, змісту та умов навчання.

Специфіка аналізу виробничого навчання і практики учнів на підприємствах полягає в тому, що тут поряд із перевіркою й аналізом діяльності майстра виробничого навчання та учнів керівник навчального закладу перевіряє як організовано навчання учнів в цілому, як виконало підприємство обов'язки по створенню умов для ефективного виробничого навчання і виробничої практики. Особливості аналізу виробничого навчання і практики учнів в умовах виробництва стосовно до основних обов'язків майстра виробничого навчання з керівництва процесом навчання і виховання:

- інструктування учнів (проводиться аналогічно інструктуванню при навчанні у навчальних майстернях). При аналізі слід поговорити з робітниками про якість робіт учнів та відношення їх до роботи;
- контроль завантаження учнів роботами, відповідно до вимог навчальних програм (шляхом аналізу робіт учнями, а також ознайомлення з записами в їх щоденниках);
- засвоєння учнями сучасних прийомів, методів сучасних виробничих технологій;
- перевірка створення і дотримання безпечних умов праці учнів, що є важливим завданням майстра виробничого навчання з керівництва навчанням на всіх етапах проходження виробничої практики учнями на підприємстві.

***Орієнтовна схема аналізу уроку виробничого навчання в майстернях ПТНЗ,
на навчальній ділянці підприємства***

Зміст вимог	
1	
<i>Підготовка до відвідування уроку</i>	
1. Намітити мету відвідування	
2. Довідатися в майстра про тему уроку	
3. Ознайомитися зі змістом програми виробничого навчання, змістом теми, що вивчається, і теми уроку, місцем даного уроку в темі програми	
4. Ознайомитися з планом проведення уроку	
5. Ознайомитися з переліком навчально-виробничих робіт з професії	
6. Проглянути аналізи попередніх уроків цього майстра,	

облік виробничого навчання в журналі	
Спостереження на уроці. Під час проведення організаційної частини уроку звернути увагу на таке:	Короткий аналіз (оцінка)
	2
- своєчасність початку уроку;	
- присутність усіх учнів на уроці, їх зовнішній вигляд, зібраність, готовність до уроку;	
- зовнішній вигляд майстра, його зібраність, форму вітання;	
- перевірку зовнішнього вигляду, зміст бесіди майстра з учнями, витрати часу, їх раціональність;	
- санітарно-гігієнічний стан майстерні;	
Під час проведення вступного інструктажу з'ясувати:	
- чи доведено до учнів зміст теми, завдання і організацію її вивчення (якщо починається вивчення нової теми);	
- тему заняття, постановку мети і завдань заняття;	
- зміст вступного інструктажу, його відповідність цілям і завданням уроку;	
- доцільність вибраної структури вступного інструктажу і раціональність використання часу на його проведення;	
- ефективність застосовуваних методів проведення вступного інструктажу, частку практичного показу прийомів і способів виконання навчально-виробничих завдань. Використання наочних посібників, технічних засобів навчання, навчальної і технічної документації;	
- як майстер готує учнів до сприймання змісту вступного інструктажу (використання теоретичних знань, умінь і навичок, здобутих на уроках виробничого навчання); наскільки зміст знань відповідає завданням інструктажу і уроку в цілому;	
- як майстер розвиває в учнів інтерес до наступного завдання, свідому пізнавальну активність;	
- чи ознайомлює майстер у необхідних випадках з кращими методами праці, ефективними трудовими прийомами;	
- чи проводяться навчання правилам контролю і самоконтролю, техніки безпеки;	
- методику закріплення вступного інструктажу;	
- чи видаються учням навчально-виробничі завдання, чи повідомляються норми часу, як розставляють учнів по робочих місцях;	
- логічність і доступність інструктажу, культуру мови майстра;	
- стан робочого місця майстра, відповідність установленим вимогам.	

<i>Під час виконання учнями навчально-виробничих завдань звернути увагу на таке:</i>	
- стан робочих місць учнів (забезпеченість інструментами, інвентарем, пристроями, матеріалами, зростовими підставками); справність обладнання та інструменту;	
- організованість початку виконання вправ (виробничих завдань); рівень засвоєння учнями вступного інструктажу;	
- своєчасність надання майстром допомоги учням у початковий період виконання завдання;	
- методи поточного інструктажу, їх раціональність; охопленість учнів поточним інструктуванням; планомірність обходів майстром робочих місць учнів, уміння розібратися в характері труднощів; своєчасність надання допомоги для їх усунення;	
- рівень самостійності учнів під час виконання навчально-виробничих завдань; правильність використання прийомів і способів робіт, самоконтроль;	
- виконання правил техніки безпеки, санітарної, пожежної безпеки;	
- відповідність навчально-виробничих робіт цілям і завданням заняття; якість виконання робіт учнями, ставлення їх до роботи, організацію контролю і взаємоконтролю;	
- наявність технічної і технологічної документації, її кількість, якість і використання учнями;	
- послідовність приймання навчально-виробничих робіт; роботу учнівського ВТК; наявність і використання критеріїв оцінки робіт; об'єктивність оцінки.	
<i>Під час проведення заключного інструктажу з'ясувати:</i>	
- зміст заключного інструктажу: аналіз виконання учнями навчально-виробничих завдань, узагальнення нагромаджених учнями вмій і навичок, аналіз характерних помилок і їх причин, пояснення способів запобігання їм;	
- чи повідомлено учням оцінку за виконання завдання; чи навчали учнів самоаналізу результатів занять;	
- зміст домашнього завдання, методику його підготовки;	
- витрати часу на заключний інструктаж, їх доцільність.	

Висновки та пропозиції: _____

**Орієнтовна схема для спостереження та аналізу
позакласного заходу**

- a. Загальна характеристика.
 Загальні відомості: група, його склад і кількість учнів, місце і час проведення, відповідальна особа.
 Тема та пізнавально-виховна мета заходу, форма проведення, педагогічна обґрунтованість вибору форм і мети.
 Врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхніх інтересів, запитів і побажань.
 Значення заходу в системі виховної роботи.
- b. Підготовка позакласного заходу.
 Мета і план проведення, визначення завдань. Активність вихователя та учнів.
 Ініціатори заходу: учнівський актив, класний керівник, батьки, інші вчителі, адміністрація ПТНЗ. Вплив лідерів ПТНЗ.
- c. Хід заходу.
 Зміст заходу, його громадська спрямованість.
 Характер поведінки учнів, взаємозв'язок інтелектуального та емоційного впливу на учнів.
 Ставлення учнів до заходу, сприйняття ними основних ідей, рівень захопленості, прояв творчих здібностей.
 Характеристика педагогічних засобів, педагогічного інструментування заходу. Прояв особистих якостей, авторитету вчителя, його вмінь, навичок.
 Використання (створення) кращих умов впливу заходу на особистість учнів, отримання «гарантованого» результату виховання особистості й колективу.
- d. Висновки і зауваження.
 Оцінка методичної своєрідності та ефективності заходу. Недоліки в ході підготовки й проведення, причини, можливі шляхи їх усунення. Побажання щодо поліпшення підготовчої роботи до проведення подібних заходів.

Комплексна оцінка роботи педпрацівника

(форма спостереження пропонується для педпрацівника в рік атестації) _____
 трьох бальна шкала : ні (1), частково (2), так (3)

Показники компонентів уроку

1.Науково – методичний рівень викладання												
№	Рівні аналізу діяльності	Уроки										Середній бал
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Викладання матеріалу відповідно до програми та стандарту освіти											
2.	Розкриття понятійного апарату відповідно до сучасних наукових поглядів та вимог методики											

3.	Здійснення інтеграції предметних знань та відомостей із суміжних дисциплін																
4.	Збереження загальної наукової логіки викладання через авторське конструювання навчального матеріалу; об'єднання основних понять теми у блоки; виділення взаємозв'язків у матеріалі уроку; зміна традиційної логіки викладання матеріалу																
5.	Розкриття науково-обґрунтованої авторської системи навчання і розвитку учнів: ◆ складення блоків інформації за розділами програми; ◆ виділення взаємозв'язків між поняттями розділу (уроку); ◆ реалізація авторської системи розвивального навчання																
	Підсумковий середній бал																
2. Формування в учнів навиків самостійної навчальної роботи																	
1.	Організація роботи з підручником у ході пояснення нового матеріалу																
2.	Формування вмінь самостійно поповнювати знання при роботі із джерелами інформації																
	Формування спеціальних умінь із предмета: ◆ уміння оформляти та аналізувати досвід та задачу; формулювати висновки; висувати гіпотези																
4.	Розроблені авторські прийоми організації самостійної пізнавальної діяльності учнів																
5.	Запропонована та реалізована авторська система розвивального навчання																
	Підсумковий середній бал																
3. Визначення цілей та мотивація навчальної діяльності учнів																	
1.	Повідомлення мети уроку учням																
2.	Пояснення мети уроку та розкриття значення матеріалу, що вивчається																
3.	Розвиток пізнавального інтересу в учнів на уроці (цікаві ситуації, опора на особистий досвід учнів, використання додаткових матеріалів, науково-популярні приклади тощо)																
4.	Проблемно-творча побудова уроку (ознайомлення учнів з нерозв'язаними проблемами науки, обговорення гіпотез, розкриття історичних даних, постановка проблемно творчих завдань)																
5.	Створення і реалізація авторської мотивацій-но-особистісної системи																

	навчання та розвитку																			
	Підсумковий середній бал																			
4. Рівні особистісно – зорієнтованої взаємодії в навчальному середовищі на уроці																				
1.	Організація фронтального та групового навчання																			
2.	Урахування індивідуальних особливостей учнів, корекція учнівських знань, умінь																			
3.	Володіння засобами елементарної діагностики рівнів готовності до навчання, індивідуальних інтересів, здібностей, реалізація диференційованого підходу: ♦ використання програм, тестів корекції, додаткових завдань та рівнів різної складності																			
4.	Застосування засобів діагностики та корекції індивідуальних особливостей та особливостей груп при реалізації різнорівневого підходу																			
5.	Творче перетворення середовища розвитку учня на основі власних інноваційних методик																			
	Підсумковий середній бал																			
5. Системність та цілісність навчання (аналіз системи уроків)																				
1.	Урок як цілісна одиниця навчального процесу. Досягнення цілей уроку																			
2.	Розкриття загальної мети, теми, що вивчається у процесі постановки цілей уроку																			
3.	Використання дидактичних механізмів системної побудови уроків: ♦ виділення блоків інформації у темі; ♦ укрупнення дидактичних одиниць інформації; ♦ система роботи щодо контролю навчальних досягнень учнів																			
4.	Власні розробки у системі побудови уроків та систематизації знань																			
5.	Авторська система вивчення теми курсу, розроблені дидактичні засоби щодо її реалізації: ♦ узагальнюючі таблиці; ♦ комплексні завдання; ♦ рейтингова оцінка знань за блоками																			
	Підсумковий середній бал комплексної оцінки																			

Підсумковий середній бал комплексного спостереження за уроком												
Загальний середній бал												
Дата												
Підпис перевіряючого												

Висновки та пропозиції : _____

Контроль за виконанням Державних програм, стандартів.

При проведенні такого контролю в центрі уваги повинні перебувати наступні питання:

- Послідовність засвоєння навчального матеріалу та дотримання кількості годин на кожен тему;
- Виконання обов'язкового мінімуму різних видів робіт (контрольних, практичних, лабораторних) та екскурсій, передбачених програмами;
- Цілеспрямоване використання годин, відведених на повторення навчального матеріалу.

При здійсненні контролю за виконанням програм організовується і проводиться така робота:

- Складання графіку навчального процесу;
- Складання графіку проведення контрольних, практичних, лабораторних робіт;
- Систематична, не менше одного разу на місяць, перевірка журналів теоретичного та виробничого навчання.

Контроль за роботою методичних комісій

1. Організаційна робота методичних комісій:

- планування роботи;
- оформлення протоколів засідань;
- оформлення та систематизація методичних матеріалів членів методичних комісій.

2. Навчально-методична робота: зміст роботи методичної комісії.

Постійний контроль з боку керівництва навчальним закладом сприяє розширенню світогляду педагогічних працівників, зростанню їх педагогічної

майстерності та загальної культури, розвитку інтелектуальних й моральних якостей, підвищенню рівня їх розвитку.

Наказ № _____

від «_» _____ 200_ року м. Дніпропетровськ

Про підсумки проведення перевірки кабінетів, майстерень, лабораторій, наявність плануючої та навчально-методичної документації і їх відповідність санітарно-гігієнічним нормам.

Відповідно до плану роботи, в період зимових канікул проводилася перевірка кабінетів, майстерень, лабораторій на наявність планувальної та навчально-методичної документації і їх відповідність санітарно-гігієнічним нормам.

Щорічне проведення огляду сприяє удосконаленню викладання предметів, зміцненню навчально-матеріальної бази кабінетів.

Викладачами, майстрами проведена велика робота щодо усунення торішніх недоліків.

При перевірці без зауважень відмічені кабінети : _____ (перелік). Викладачі і майстри виробничого навчання багато працюють над удосконаленням методів і прийомів навчання учнів, приділяють увагу професійній спрямованості викладання, творчо підходять до виготовлення навчально-наочних посібників, дидактичного матеріалу та систематизації всіх засобів навчання.

Однак при перевірці виявлено ряд суттєвих недоліків:

у навчально-плануючій документації:

- не відповідають вимогам паспорти КМЗ в кабінетах _____ (перелік);
- не перероблені, як того вимагає програма, паспорти КМЗ у _____ (перелік);

у навчально-матеріальній базі для проведення

уроків виробничого навчання :

- недостатня забезпеченість у майстернях _ (перелік) зав. Лабораторією (майстернею) ____ (ПІБ);

у санітарно-гігієнічних нормах :

- протікає дах (назва кабінету, майстерні тощо);
- недостатня освітленість (перелік кабінетів);
- невідповідність температурного режиму в (перелік);

За період 2011 року були відремонтовані (перелік кабінетів і що зроблено).

На підставі викладеного

НАКАЗУЮ :

1. Обговорити результати огляду на засіданнях методичних комісій, провести необхідні заходи щодо ліквідації недоліків:

- доопрацювати паспорти КМЗ предметів та паспорти кабінетів;
- викладачам і майстрам виробничого навчання до ____ 200_ - року систематизувати відповідно до навчальних програм засоби навчання ;

2. Розробити заходи :

- щодо зміцнення навчально-матеріальної бази з професій :

_____ (перелік), кабінетів _____ (перелік).

- стосовно усунення недоліків, що порушують санітарні норми в кабінетах і майстернях (заст.. дир. з АГЧ _____ (ПІБ), інженер з охорони праці (_____ ПІБ).

Директор _____

Наказ № _____

від «_» _____ 20_ року

м. Дніпропетровськ

Про рівень навчальних досягнень учнів

з предмета _____

Згідно з наказом № _____ від _____ 200__ року «Про порядок закінчення 200-- - 200- н.р. і для контролю за рівнем навчальних досягнень учнів з предмета _____ (назва)» під час проведення заліку перевірено засвоєння матеріалу учнями.

Залік розпочався о 8.00 годині. Всі учні прийшли своєчасно . залік проводив викладач _____ та асистенти _____. Учні вільно володіли термінами, поняттями.

У групі № _____ навчалоя _____ учнів. На складання іспиту з'явилися _____ учнів. не з'явився _____ чол..

За підсумками навчального року оцінки були такі : _____ учнів мали високий рівень НДУ, _____ учнів - середній рівень, _____ учнів мали достатній рівень , та _____ учнів – початковий рівень.

Під час підготовки до відповідей учні користувалися плакатами, таблицями, схемами. Глибокі знання показали учні : _____. Всього високий рівень НДУ підтвердили _____ учнів.

Добре відповідали учні _____, що дало ім. поліпшити свої оцінки за рік. Слабо відповідали _____ учні.

За результатами іспитів рівень НДУ такий : _____ високий рівень, _____ середній, _____ достатній, _____ початковий рівень.

У групі № _____ навчалоя _____ учнів. Усі учні допущені до складання іспитів.

За підсумками навчального року оцінки були такі : _____ учнів мали високий рівень НДУ, _____ учнів - середній рівень, _____ учнів мали достатній рівень , та _____ учнів – початковий рівень.

За результатами іспитів рівень НДУ такий : _____ високий рівень, _____ середній, _____ достатній, _____ початковий рівень.

Виходячи з вищесказаного :

НАКАЗУЮ :

1. Викладачі предмета « _____ » _____ (ПІБ) :

- звернути увагу на рівень систематичної підготовки учнів з предмета.
- для подальшого поліпшення інтересу до вивчення предмета практикувати використання сучасних методик ведення занять (уроків-конференцій, диспутів, дискусій тощо);

2. Бібліотекарю училища _____ забезпечити підручниками всіх учнів, які вивчають предмет.

3. Зав кабінетом _____ систематизувати папки, плакати відповідно до тематичного планування.

4. Заступнику директора з НР : _____

- обговорити рівень НДУ з даного предмета на засіданні МК.

- Контролювати стан викладання предмета протягом I семестра.

Директор _____.

Порівняльна таблиця навчальних досягнень учнів з предмета _____

№№	Середній бал з предмета за школу	Загальний середній бал за діагностичною контрольною	Розбіжність у балах	Прогалини в знаннях				Відсотки за рівнями				Типові помилки	Пропозиції щодо у сунення прогалин та підвищення знань учнів	
				початковий	середній	достатній	високий	початковий	середній	достатній	високий			
1														
2														
У середньому														

Заступник директор з НР _____

НАКАЗ № _____

від «_» _____ 20_ року

м. Дніпропетровськ

Про підсумки проведення контрольних діагностичних робіт із загальноосвітніх предметів за базову школу

Протягом вересня –жовтня 200__ р. у групах I курсу з метою виявлення рівня НДУ були проведені контрольні роботи з предметів:

Результати контрольних робіт показали, що переважна більшість учнів має недостатню підготовку з базових предметів.

Середній бал з предмета « _____ » за результатами контрольних робіт становить 1,-2,3 бала.

Більша частина учнів помиляються при виконанні елементарних дій з числами, при розв'язуванні рівнянь, при знаходженні площ геометричних фігур тощо.

Середній бал з предмета « _____ » - складає 1,8- 2 бала.

Не всі учні можуть скласти формули, рівняння рекцій, розставляти коефіцієнти і хімічних рівняннях.

Виходячи з викладеного, для усунення прогалин у знаннях учнів за базову школу

НАКАЗУЮ :

1. Розглянути результати контрольних робіт на засіданнях відповідних методичних комісій для коригування навчальних програм.
2. Викладачам предметів _____ регулярно проводити додаткові заняття та консультації для усунення прогалин у знаннях учнів.
3. Майстрам, класним керівникам груп І курсу взяти під контроль відвідування учнями консультацій.
4. Контроль за виконанням наказу доручаю заступнику директора з НР. _____

Директор _____

НАКАЗ № _____

від «_» _____ 20_ року

м. Дніпропетровськ

Про рівень навчальних досягнень учнів групи ___ з фізики

Відповідно до плану внутрішнього контролю в _____ адміністрацією училища проведені зрізи знань учнів групи _____, яка навчається за професією _____ з фізики.

Підібрані тексти контрольних робіт відповідно до програм з професійною спрямованістю та для виявлення рівня навчальних досягнень учнів.

Результати контрольних робіт показали, що програму учні групи _____, (викладач _____) засвоїли на _____ рівні.

Добре засвоїли _____ учнів теми _____ :

Із _____ учнів написали роботу на високому рівні _____ чол., на середньому _____, на достатньому - _____, на початковому рівні _____ чол..

У значній кількості учнів виникали труднощі при _____

З аналізу контрольних робіт можна зробити висновок, що ____% учнів засвоїли матеріал на ____ рівні.

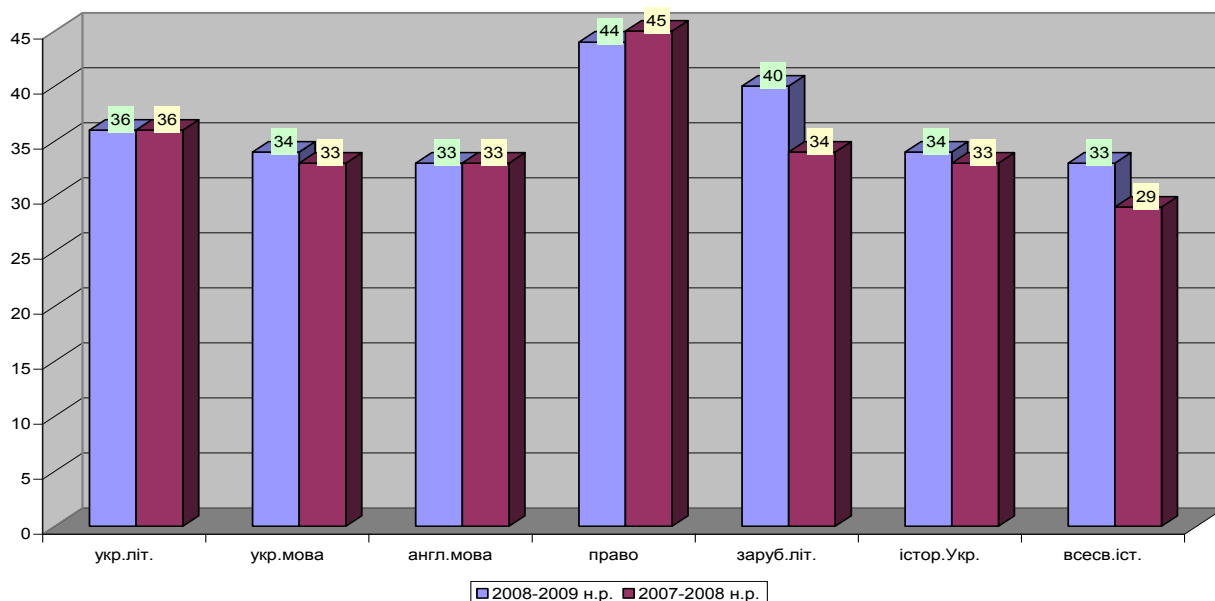
На підставі зазначеного

НАКАЗУЮ

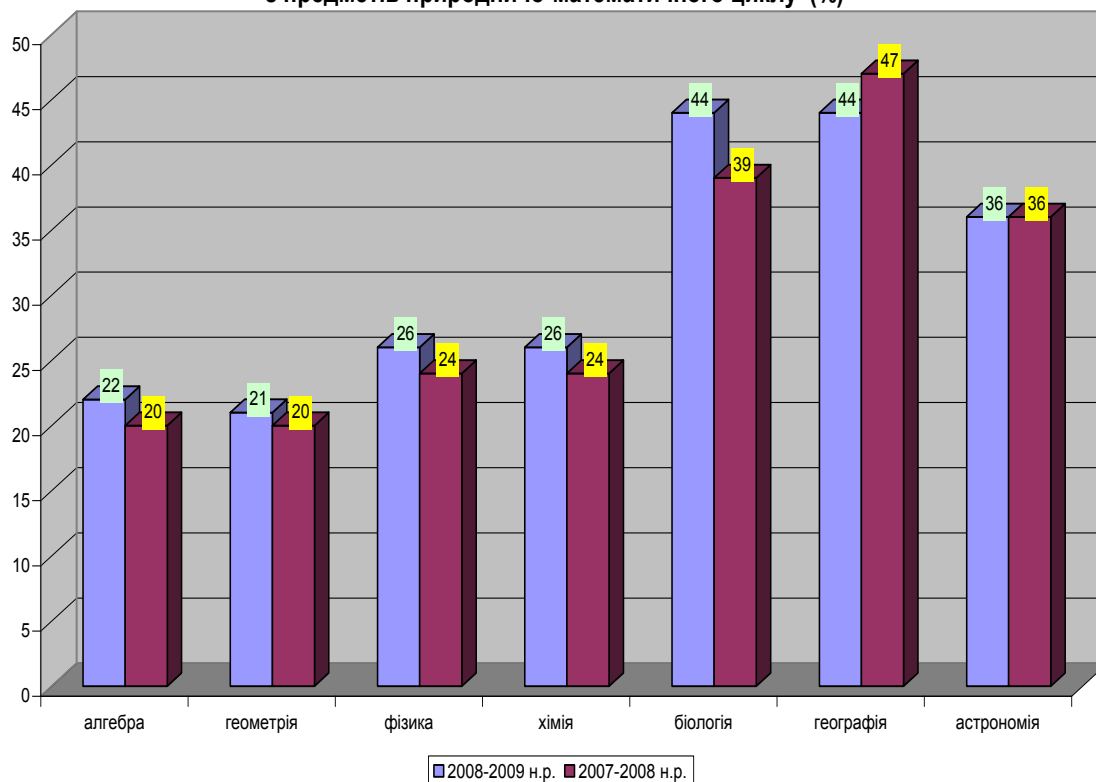
1. Відзначити викладача фізики _____ за глибокі і міцні навчальні досягнення учнів.
2. Викладачу _____
 - спланувати роботу щодо усунення недоліків у знаннях учнів.
 - Звернути увагу на необхідність покращення роботи з професійної спрямованості в курсі фізики.
3. Заступнику директора з НР
 - у кінці навчального року перевірити стан початкових досягнень тих учнів, які не впоралися з контрольною роботою.
4. Контроль за виконанням наказу доручаю заступнику директора з НР.

Директор _____

Порівняльні показники рівня компетентності учнів ПТНЗ з предметів суспільно-гуманітарного циклу (%)

Порівняльні показники рівня компетентності учнів ПТНЗ з предметів природничо-математичного циклу (%)

Аналіз якості навчання учнів групи _____ за професією _____

№	предмет предмет	I семестр				II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	ДПА	ДКА	
		В		За I сем									
		Ч	%	Ч	%	Ч	%	Ч	%	Ч	%	Ч	%

Відомість

про кількість випускників, які закінчили ПТНЗ з нагородами

Нагорода	Рік закінчення училища.	ПІБ учня.
Золота медаль		
Срібна медаль		

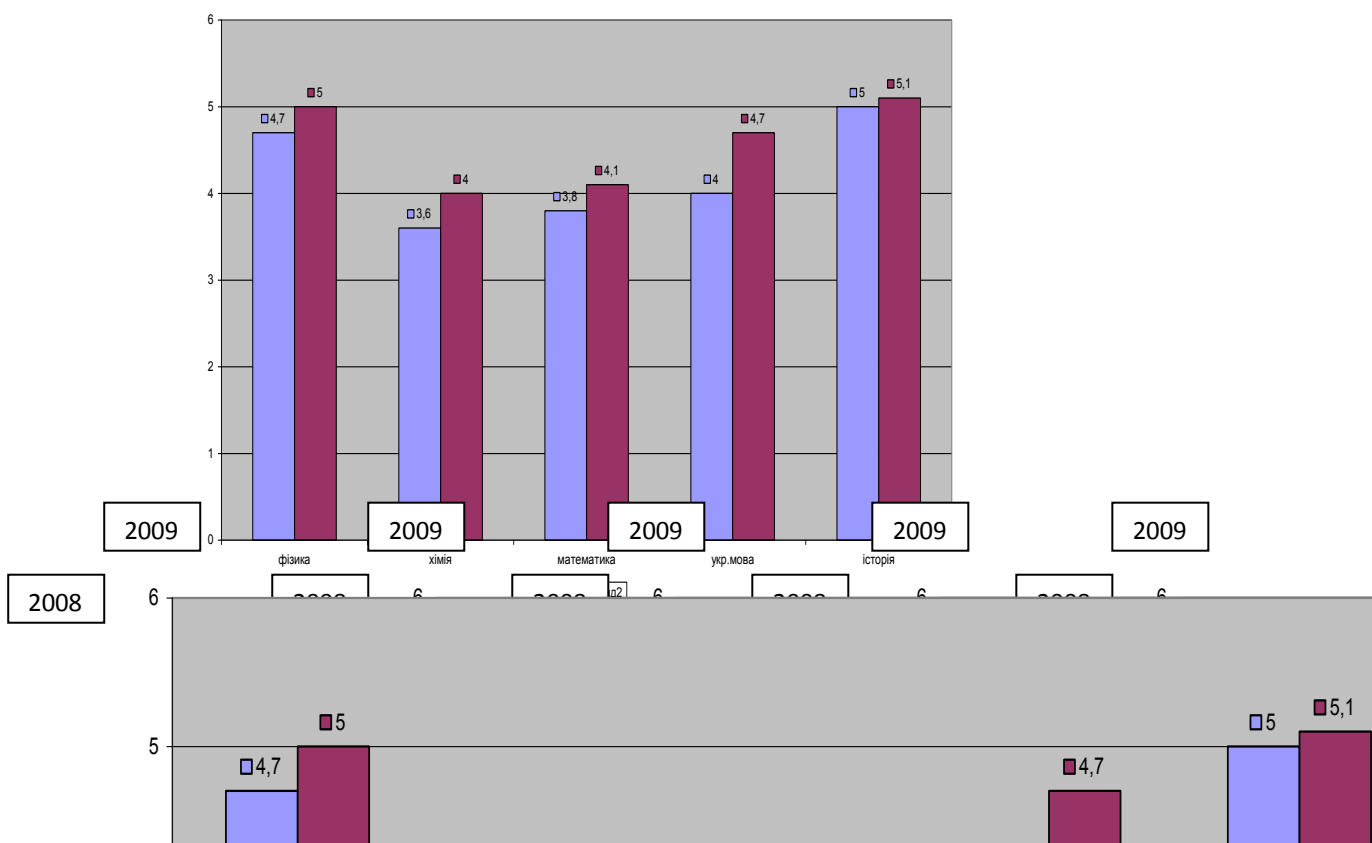
Участь учнів в олімпіадах з загальноосвітніх предметів

Назва заходу	Навчальний рік	ПІБ переможця	Навчальний рік	ПІБ переможця

Відомості про випускників ПТНЗ

Навчальний рік	Усього випускників	Одержали					Працевлаштовано	Навчаються у ВНЗ	Начаються в інших навчальних закладах	Призвані на військову службу	Не працевлаштовано, не навчаються
		Диплом каліф.роб.	З них з відзнакою	Диплом молодшого спец.	З них з відзнакою	Свідцтво					

Показники динаміки навчальних досягнень учнів II курсу із базових загальноосвітніх предметів

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Божник О.А. Формування стратегії розвитку навчального закладу. – Управління школою // № 19-21 (175-177) липень 2007 р. – С. 92-94
2. Городова Н.М. Планування роботи закладу освіти. – Харків: Вид-во «Основа», 2005
3. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – Київ: Вид-во «Логос», 2002
4. Десятов Т.М., Коберник О.М., Тевлін Б.Л., Чепурна Н.М. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом. – Харків: «Основа», 2004
5. Дибський С. Внутрішкільний контроль. – Відкритий урок // листопад 2007 р. – С. 61-84
6. Копач С.О. Ділова документація в школі. . – Управління школою // № 5 (197) лютий 2008 р. – С. 30-32
7. Лікарчук І.Л. Чи потрібно ходити на урок до вчителя? // Підручник для директора. – 2002. – № 5,6
8. Мармиза О.І. Стратегічний менеджмент: траєкторія успіху. – Харків: Вид-во «Основа», 2006
9. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. – Харків: Вид-во «Основа», 2005
10. Нащанська О.А. Модернізація контролюючої діяльності в сучасному навчальному закладі. – Управління школою // № 19-21 (175-177) липень 2007 р. – С. 68-70
11. Новицька Л.Б. Психологічні основи управлінської діяльності керівника школи. – Управління школою // № 14-15 (170-171) травень 2007 р. – С. 54-60
12. Полак Л.Б. Навчально-виховний процес у закладах освіти: управлінський аспект. – Київ: «Вища школа», 1999
13. Положение о внутриучилищном контроле в среднем профессионально - техническом училище. – Москва, 1986
14. Саврій С., Баранюк Г., Барвінок В., Нечистяк В., Дупляк Л. Книга обліку наслідків внутрішкільного контролю. – Управління школою // № 13 (169) травень 2007 р. – С. 12-16
15. Семьонов П. Інформація для внутрішкільного контролю // Підручник для директора. – 2005. – № 11-12
16. Сухомлинський В.О. Поради щодо відвідування та аналізу уроку. – К., Рад. Школа, 1977, т.4
17. Скакун В.А. Контроль уроков производственного обучения. – Москва, 1985
18. Тевлін Б.Л. Контрольно-аналітична діяльність керівника школи. – Харків: Вид-во «Основа», 2006
19. Урок у сучасному вимірі. – Харків: Вид-во «Основа», 2006 Методичні рекомендації Організація внутрішньоліцейного контролю за навчально-виховним процесом у професійно-технічному навчальному закладі Розробник та упорядник: Ладижець І.М. – методист НМЦ ПТО у Закарпатській області

